

1907

1926

MUSIKERN

19:de årg.

Nr 3

*Svenska
Musikerförbundets Tidning*

REDAKTÖR: G. GILLE.

Redaktionens adress: ÄPPELVIKEN. Telefon: ÄPPELVIKEN 1393.
Förbundsstyrelsens expedition och adress: Regeringsgatan 111, Stockholm.
Telefon Norr 4083.

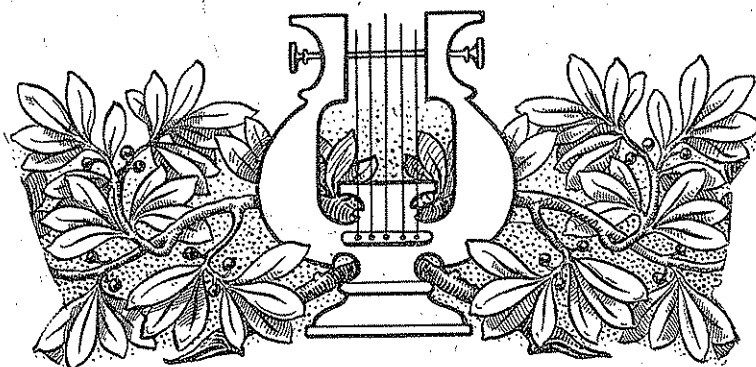
1
Februari

Jubileumsnummer

i anledning av Kungliga Hovkapellet

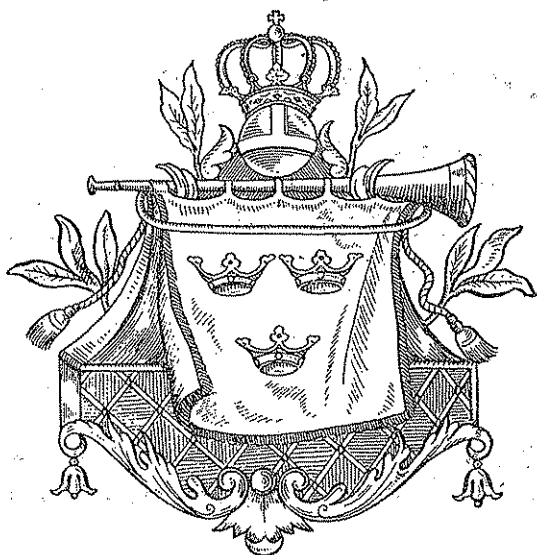
400-åriga tillvaro.

1526—1926

KUNGL. HOVKAPELLETS HISTORIA

1526—1926

MINNESSKRIFT

AV

TOBIAS NORLIND och EMIL TROBÄCK

KUNGL. HOVKAPELLETS HISTORIA 1526—1926 utgör i första hand en framställning av hovkapellets öden under 400 år men vill därjämte utgöra en vägledning rörande den svenska musiken i allmänhet under samma tid, musikfester, konserter, opera-representationer m. m.

Boken vill ej vara en uppräknings av torra fakta, data och namn utan en *kulturhistorisk handbok om svensk musik* i forna dagar. Den illustrativa delen är därför synnerligen rik med inemot 200 bilder: musikerporträtt, äldre instrument, vyer från Stockholm m. m., därav många förut ej reproducerade.

En så långt möjligt fullständig förteckning av Sveriges hovmusiker vidfogas i slutet, upptagande inemot 2,000 namn med uppgift om anställningstid m. m. *Intressanta äldre originaldokument* meddelas även i en särskild bilaga.

Boken vänder sig till alla för musik intresserade och bör därför bli kärkommen så väl för fackmusikern som amatören.

Som minnesskrift framträder den i förnäm utstyrsel på gott papper i stort kvart-format om 250 sidor.

Bokhandelspriset är 13: 50 kronor.

Musiker kunna genom vederbörande lokalavdelningsstyrelser i Sv. Musikerförbundet erhålla boken till reducerat pris.

Bibliofilupplaga om 60 numrerade exemplar i halvfranskt band á 50 kronor endast genom

Minnesskriftens Expedition: Regeringsgatan 28 a IV, Stockholm.

1907

MUSIKERN

*Svenska
Musikerförbundets Tidning*

REDAKTÖR: G. GILLE.

Redaktionens adress: ÄPPELVIKEN. Telefon: ÄPPELVIKEN 1393.
Förbundsstyrelsens expedition och adress: Regeringsgatan 111, Stockholm.
Telefon Norr 4083.

1926

PRENUMERATIONSPRIS: 1/4 år kr. 5.—, 1/2 år kr. 3.— 3/4 år kr. 2.— (Postarb. inberäkn.) Prenumeration sker å närmaste postanstalt eller genom direkt till expeditionen insänd post- anvisning. • Lös nr 35 öre.	ANNONSEXPEDITIONENS POSTADRESS: ÄPPELVIKEN. Tel.: Äppelvikens 1393. Distribution o. Tidningskassör: BOX 107. STHLM 1. Telefon: Ulfunda 98.	UTGIVS AV SVENSKA MUSIKERFÖRBUNDET UTGIVNINGSTID: Den 1 och 16 i varje månad.	ANNONSPRIS: Per enkel spalt å tre spaltig annonsida 20 öre pr linje, särskild begärd plats 25 öre pr linje, textida 30 öre linje. Förkortning: vigsel- o. dödsan. ett, utr. Annons bör vara inlämnad senast tre dagar före utgivningsdag.
	UTGIVNINGSTID: Den 1 och 16 i varje månad.	MANUSKRIFT bör vara inlämnat senast fem dagar före utgivningsdag.	

Kungliga Hovkapellet — 400 år.

Det är ett vördnadsbjudande antal sekel som vårt K. Hovkapell fått i jubileumsgåva till det nya året. Man kan i alla fall icke säga, att det är århundranden som tynga — ty så friskt och levande musiceras det därnere i Operans »orkesterdike», inte minst i dessa sista tider. Krönikans uppgifter om Hovkapellets ursprung, om dessa »trummare och trummetare» i Kungens sold, på en gång musikanter och soldater, behöver man ju icke överskatta, men det ligger onekligen något symboliskt stimulerande i den där lite krigiska begynnelsen av vårt offentliga musikliv. Tonkonsten i vårt land har alltså bruk för stridbara krafter. En käck soldat och en käck musikanter, det rimmar inte heller illa för svenskt lynne.

Hur Hovkapellets öden skiftat genom tiderna, blev dess kulturella betydelse dock först uppenbar i förening med den fast ordnade operaverksamhet, som så egenartat länge utgjort en heder och prydnad för vår musikaliska odling. Det är också för den märkliga insatsen på detta område som institutionen och dess representanter i våra dagar uppbära allmänhetens aktning och alla svenska musikers hyllning. Vi veta, vilken enorm summa av idealitet, av konstnärlig vilja och praktiskt kunnande, som legat bakom denna insats och så som förr allt fortfarande uppenbarar sig i det musikaliska verket. Landets främsta musiker — och många av utlandets främsta, i landets tjänst — ha stritt och blött och dött och segrat inom den livvakt, som vårt Hovkapell av ålder slagit kring den

svenska tonkonstens ofta beträngda gudomligheter. Vad land och folk och svensk kultur vunnit på detta, därom kan den sakliga musikhistorien giva fullvärdig upplysning. Vad Hovkapellet själv har vunnit under sekellånga arbetsår, fyllda av entusiasm, plikt-känsla och kamp, det vilja vi helst beteckna med det stolta ordet tradition. Det ligger ett adelsmärke i detta. Anor förplikta. Det är den kulturella gemensamhetskänslan med alla stora värden i det förgångna och den nobla öppenheten för det nya. Det är balansen mellan vilja och kunnande — och harmonien i konstverkets anammande och dess utförande. Det är stil. Hovkapellet — och nu betrakta vi det som sig bör uteslutande från dess tjänst i operans, musikdramats, symfoniens kungliga sold — har förblivit sin uppgift troget. Den musikaliska stridbarhetens förnämliga tradition, med alla dess krav på konstnärlig vilja och personlig ansvarskänsla, är alltså levande, och de fyrahundra åren synas snarare lägga en eggelse än en boja på dess växtkraft.

Musiken i vårt land har ju många svårigheter att kämpa mot. Trots dem — eller med dem — skall den svenska tonkonsten likväl veta att finna sin väg. Hovkapellet kan vid sitt jubileum med stolthet peka tillbaka på sin insats härför — och svenska musiker, som både minnas, känna och akta detta betydelsefulla verk, skola delta i hyllningen för »traditionens livvakt» även med en välönskan för dess nuvarande representanter och för dess framtid.

Ture Rangström.

KUNGLIGA HOVKAPELLET GENOM SEKLERNA.

Spelmän hos furstliga personer har det säkerligen funnits sedan urminnes tider, och de svenska konungarna voro väl ej sämre i detta avseende än germanfurstarna söder om Östersjön. En fast musikinstitution vid hovet var emellertid därmed ej skapad. Först på 1500-talet, då Gustaf Vasa ordnade hovförvaltningen, blev det även en plats reserverad åt musiken. Detta torde med all sannolikhet ha skett 1526 på våren, och hovkapellet kan således nu sägas ha uppnått den höga åldern av 400 år.

Naturligtvis framträdde ej hovkapellet genast som en ordnad enhet med en ledare. Det var blott en hop musiker med var sina sysselsättningar.

Då Sverige ej kunde utbilda alla, tog man mestadels redan färdigskolade musiker från det land, där för tillfället de bästa stodo att få. Sångare, kompositörer och orgelspelare togos från Belgien eller Tyskland, lutanister och violinister från Italien. För Sverige säreget var även, att polacker stodo så högt i gunst under den första tiden.

Hovkapellets ställning som konungens egen privata musikinstitution hade även till följd, att musiker ej fingo en fast position, utan stannade en kort tid, så länge det behagade överherren att ha dem i sin tjänst. Det berättas, att Gustaf Vasa på gamla dagar t. o. m. sände sina musiker från sig till sönerna, och detta blott därför, att han ej längre hade lust att höra på deras spel.

1540-talet tyckes vara den tid då Gustaf Vasa mest hade ro och frid att syssla med musikaliska förströelser. Hovkapellet stod vid den tiden också i sin högsta glans. Det fanns då flera lutspelare och harpister; en violinensemble, en kör med »kompositör» som ledare, en orgelspelare samt slutligen trumpetare, basunare, pipare, pukslagare och trumslagare.

Då måltiderna skulle intagas, ljödo trumpetarnas fanfarer, för var rätt, som serverades, smattrade messinginstrumenten, inne vid bordet spelade violerna, och efter måltiden gick man direkt till danssalen, där man till musikanternas toner svängde sig i en glad och lustig branle gay eller gailard. Sen gick var och en till sitt, men på aftonen tog konungen själv sin luta och knäppte sakt en »fantasi» eller ett »preludium». Varje dag var det därjämte en gudstjänststund, då konungen i slottskyrkan hörde sitt hovkapell utföra nederländska konstfärdiga körer eller orgelnisten spela »kolorerade» vokalkverk. En och an-

nan gång fick nog även vokalkapellet i mera profan omgivning utföra »Slaget vid Pavia» eller »hönsgårdssånger» av Jannequin eller Crequillon, då konungen var i särskilt gott lynne.

Men tiden gick, landsfadern blev gammal, musiken tystnade. Då började sönerna och döttrarna leka på luta eller spela viole, kanske även »slå symfoni», d. v. s. klinka klavér. Både Erik, Magnus, Johan och Karl trakterade något soloinstrument och försökte väl då även sätta sina »musikaliska tankar» på noter. Åtminstone finnas sådana kompositionsskisser av Erik XIV i behåll.

Mera framträdande musikernamn från Erik XIV:s tid voro Blasius Fischer, som kallas »överste för spelmännen», trumpetaren Jören Heyde, cantor Gerdt von Kampen, »componisten» Johan Baston och organisten Hans Regnier.

Johan III hade mindre tycke för instrumentisterna än för vokalisterna, och kören hade främsta platsen vid den tiden. Kanske tänkte han på sin »röda bok» och all den härliga katolska kyrkosång, som skulle ljuda i landet, om den boken blott noga efterlevdes.

Så kom Sigismund och tog kapellet med sig till Polen, och hertig Karl fick i stället stanna kvar och regera landet. Det blev käppen, som nu fick »dansa polskedans» på de tredskandes ryggar.

Krig och oroligheter stodo för dörren, och då Gustaf Adolf som ung gosse fick taga regeringstömmarna, stodo fienderna färdiga att rycka in i landet. Då frederna kommo, var landet utarmat, och kungen själv hade fått taga sitt bordsilver för att betala skulderna.

Med freden följde bättre tider, och musikintresset vaknade. En brandenburgisk prinsessa, Maria Eleonora, blev svensk drottning, och med henne kom ett tyskt musikerkapell. På 1620-talet fanns för första gången ett verkligt enhetligt kapell med en kapellmästare i spetsen. Bertil Schultz och Jacob Schmidt voro de första ledarna av denna orkester.

Efter Gustaf Adolfs död var Ludvig Bille en kortare tid hovkapellmästare. 1640 blev Anders Düben ledare, en post, som han beklädde i över 20 år. Han var ej blott en skicklig i Amsterdam utbildad orgelspelare utan även kompositör och hade bl. a. haft det ärofulla uppdraget att skriva begravningsstycket för Gustaf Adolfs bisättning i Riddarholmskyrkan 1634.

Drottning Kristina hade under sin uppväxt lärt sig dansa och tyckte om att anordna baletter efter franskt mönster. Då hon övertog regeringen, beställde hon från Paris en stråkensemble av 6 violister, som kunde spela den nya franska dansmusiken. Snart ville hon även ha framstående sångare, och särskilt kastrater synas ha haft hennes bevägenhet. De första koloraturvirtuoserna voro fransmän, men Italien hade bättre skolade sångkrafter. Baletten med sin mimiska handling räckte ej till att förströ henne. Det borde vara italiensk opera med riktig teater och sjungna recitativ och arior, för att hon skulle bli nöjd. 1653 inkom en hel operatrupp med kastratsångare och instrumentalensemble under Vincenzo Albrici som ledare.

Men tiden för venetianska operor skulle ej bli långvarig. 1654 lämnade Kristina Sverige för alltid och medtog de bästa musikerna. De som ej fingo följa med, tröttnade på att stanna vid ett hov, där ej längre några fester gävos.

Anders Düben dog 1662, och sonen Gustaf Düben tog musikledningen om hand. Så länge Magnus Gabriel de la Gardie skötte regeringstömmarna, gick det lätt att få medel till hovkapellets förstärkning med goda tyska musiker. På 60-talet och början av 70-talet stod därför hovmusiken i sitt flor, och Gustaf Düben skrev flera kompositioner för hovet. På 70-talet hade han en betydande kompositör vid sin sida, Christian Geist, och på 80-talet en god orgelspelare Christian Ritter.

STEINWAY & SONS
NEW YORK
LONDON · HAMBURG

Flyglar o. Pianinon
H. Förster & Co., Leipzig, John Petterson.

Ensamförsäljare:

LUNDHOLMS
PIANOMAGASIN

STOCKHOLM · GÖTEBORG
Jakobsbergsgatan 39. Östra Hamngatan 52.

Begär katalog.
Ombud antagas.

Sedan Karl XI själv övertagit regeringen, blev det mera svårt att få pengar till musiken och hovkapellet decimerades. Düben blev sjuklig och måste lämna ledningen i andra händer. 1690 avled han och efterträddes av sin son med samma namn. Denne unge man hade emellertid tidigt blivit kronprinsens lekkamrat, och kronprins Karl kunde med åren ej skilja sig vid sin vän. Det blev ingen tid över för musiken, och 1699 lämnade Gustaf Düben kapellet i sin broder Anders' händer. System Emerentia var prinsessan Ulrika Eleonoras förtrogna, och då konungen reste ut till polska och ryska kriget, tog han Gustaf med sig. Anders och Emerentia stannade kvar och sökte så gott sig göra lät förströ prinsessan. Kapellet blev emellertid mindre och mindre, Anders fick allt mera att göra vid hovet, blev kammarherre och sist hovmarskalk. En vice kapellmästare, Gottfrid Buchholtz, tog i stället hand om den lilla hovorkestern, som ännu fanns kvar.

Karl XII dog, Ulrika Eleonora blev drottning och snart hade man en ny kung: en hessisk prins. En ny tid begynte för musiken. Fredrik I kallade in hessiska musiker till hovkapellens förstärkning. Ledningen av hovmusiken lades i Johan Helmich Romans hand. Denne var skolad i England och trakterade sin violin som en verklig mästare. Det viktigaste var dock, att han även var en genial kompositör, som kunde skriva stora verk i Händels anda. Han fick en god hjälpare i Peter Brant, även duktig violinist. Båda togo efter franskt mönster upp stora körkonserter. Hovkapellet förstärktes med huvudstadens amatörer och snart kunde Roman skryta med, att han hade över hundra musiker.

1730-talet är Romans glanstid, sen följde sjukdom och krämpor av alla slag och kapellmästaren måste söka ro på landet långt borta från huvudstaden. Brant blev konsertmästare — den förste med detta namn — och till sist kapellmästare.

Efter ryska kriget 1740 fick man tänka på en tronföljare, och Adolf Fredrik kom. Med honom följde ett helt kapell med Perichon som kapellmästare. Nu blev det dennas tur att anordna musikaftnar till hovets och huvudstadens nöje. Kronprinsens unga gemål Lovisa Ulrika längtade emellertid efter opera och ville ha teaterartister omkring sig.

När Adolf Fredrik blivit kung, kommo två operatrupper in i landet, en fransk och en italiensk. Med den senare följde en kompositör från Bo-

logna, Francesco Uttini. Han blev snart den ledande musikern, såväl för konserterna som operan.

Vid 1760-talets slut bildades slutligen även en amatörorkester, som ställdes under Ferdinand Leubells ledning.

När Gustaf III tillträdde regeringen funnos således ej mindre än tre orkestrar: det gamla hovkapellet, det forna furstliga kapellet, och »kavaljers»-ensemblen. De båda första hade visserligen sammanslagits till en orkester, sedan Adolf Fredrik bestigit tronen, men de bildade likväl två enheter för sig under särskilda ledare, och kapellet var således egentligen en dubbelensemble. Det fattades följaktligen ej musiker för den stora svenska opera, konungen tänkte grunda. Svårare var det att få vokalsolister, då de gamla franska och italienska operaartisterna ej längre dugde att uppträda på en modern lyrisk teater.

Det lyckades dock till sist att få goda vokalkrafter för operan. Dessa ställdes dock nu ej under hovkapellet utan fingo bilda en egen teaterensemble. Kör och balett kommo till, men även dessa engagerades direkt vid teatern.

Hovkapellet blev alltså fr. o. m. nu endast en instrumental ensemble. Uttini blev dess chef, och som sådan fick han fullt upp att göra med att öva in teaterstycken.

För att emellertid ej konsertverksamheten skulle helt avstanna, måste konsertmästaren träda fram som ledare av detta arbete, och som sådan fick han titeln »direktör av instrumental-musiken».

Den nye hovkapellmästaren vid Uttinis sida blev Josef Martin Kraus. Han brakte ånyo ordning och reda i kapellet, som under Uttinis senare tid fått förfalla. En god tillfällig hjälpare blev Dresdenkapellmästaren Johann Gottlieb Naumann. På 90-talet sköttes dirigeringen omväxlande av Vogler och Häffner, med Du Puy och Chr. Fr. Müller som konsertmästare.

Sedan operan 1806 indragits, blev konsertverksamheten en av hovkapellmästarens främsta äligganden, och Joachim N. Eggert blev just rätte mannen att sätta liv och fart i denna.

Efter en kortare mellantid, då J. H. Küster skötte en hovkapellmästares äligganden, blev till sist Du Puy 1812 musikchef, och under de tio år han hade ledningen gavs de stora operorna av Mozart. Han var en av de skickligast dirigenter hovkapellet någonsin haft, och den svenska hovorkestern kunde då i godhet mäta sig med de främsta på kontinenten.

»MUSIKERNS» Redaktion och Annonsexpedition:

ÄPPELVIKEN.

Tel.: Äppelviken 13 93.

Du Puy's efterträdare Joh. Fr. Berwald skötte hovkapellmästaresysslan i 26 år till 1849, och såväl opera som konserter blomstrade. Men med åren kunde han ej ensam hålla samman alla de vitt skilda uppgifter som numera ställdes på en den svenska musikens högste ledare. Det blev för mycket att vara dirigent och soloviolinist, kompositör och teaterrådgivare, och hela musikinstitutionen började vackla.

En ung italienare J. G. B. Foroni fick övertaga arbetet, och tack vare sin egen sega energi, sydländska livlighet och sina börna ledareegenskaper lyckades han verkligen ingjuta friskt liv i kapellet. Men koleran kom och ryckte hastigt bort honom efter 9 års välsignelserikt arbete. Den nye mannen Ignaz Lachner kunde ej ersätta honom, och man måste till sist erkänna, att en enda kapellmästare var för litet. Ludvig Norman blev hovkapellmästare 1861, och vid hans sida ställdes nu Aug. Söderman, H. Berens och J. Dente. På 70-talet fick Dente och C. Nordqvist hjälpa till som ledare. Norman avgick som teaterdirigent 1879, och de båda sistnämnda fingo i stället dela teatersysslorna så gott sig göra lät.

Kort efter Normans död 1885 avgick Dente, och Nordqvist blev ensam förste man med Richard Henneberg vid sin sida. Under fyra år (1888—92) var han chef för hela k. teatern men lämnade sedan för några år ledningen. Under de följande åren intill 1897 skötte Henneberg och Andreas Hallén dirigeringen. Sedan återtog Nordqvist den direkta ledningen med Henneberg och en kortare tid Willb. Stenhammar vid sin sida. 1908 avgick Nordqvist definitivt, och A. Järnefelt blev i stället förste man, en post som han ännu bekläder.

Hovkapellet har trots allt mera maktpåliggande operaverksamhet kunnat uppehålla de stolta traditionerna som konsertinstitution och givit ej blott egna symfonikonserter utan även biträtt vid stora körkonserter. Utanför huvudstaden har hovkapellet ofta givit musikaliska högtidsstunder i andra städer, så i Uppsala, men även då och då i andra städer som Köpenhamn, Malmö, Linköping och Västerås.

Vasaättlingen Kungliga Hovkapellet.

En av den svenska andliga kulturens kraftigaste stödjare.

En dag i min ungdom trädde jag utför Musikaliska akademiens trappa med en blå sammetsmössa, försedd med den gyllene lyran, på huvudet. Jag hade nått min äregirighets förnämligaste mål, hade den dagen blivit antagen som elev i violinklassen vid Kungl. musikkonservatoriet. Solen lyste över Nybroplan, liksom den lyste i mitt sinne. Jag väntade att alla människor skulle vända sig om, knuffa varandra i sidan, peka på mig och säga med beundran och avund: »Se där går en elev vid konservatoriet»; men ingen tog den andra i armen, ingen ens vände sig om. Jag kände en viss besvikelse, men tröstade mig vid tanken, att dessa nöter voro för dumma för att kunna förstå, att där gick en yngling, som just nått så högt en mänskliga överhuvud kan nå i detta livet.

Arbetet vid konservatoriet började, och jag studerade med denna drömande lyckokänsla, som en svärmisk ungdom erfar, då han redan i livets morgonstund ernått den största utmärkelse, som kan beskåras en dödlig. Ovanför den blå mössan hägrade intet. Jo, möjligen himlen, men den var så avlägsen, och dit önskade jag inte just då komma. Jag ville spela fiol.

Så upplevde jag en ödesdiger eftermiddag. Det var under en orkesterövning, och jag stod som vanligt bredvid min jämnåriga kamrat vid sista pulten. Under en »avknackning» pekade han med stråken på tvenne äldre elever, vilka stodo vid det främsta notstället, och viskade till mig:

— Dom där båda, må ru tro, dom e väldigt styva, dom sitter i hovkapellet!

De sista orden uttalade han med en så omätlig beundran, att jag kände en rysning ila utefter ryggen. Jag hade ännu aldrig besökt en¹ teater, och ehuru jag en och annan gång hört talas om operan, där man spelade och sjöng, hade min tanke aldrig ens snuddat vid den möjligheten, att detta kunde vara förmer än att stå i elevorkester och spela Haydn.

Min kamrats bävande tonfall hade emellertid gjort mig ytterligt upprörd. Jag förnam som en dunkel aning, att det möjligen funnes ett ännu högre trappsteg i livet, än det jag stod på och som jag trott vara det sista. Förstulet betraktade jag de båda yng-

lingarnas nackar och ryggar. De syntes mig överjordiska, och deras stråkar flögo över strängarna som glittrande klingor, när de lekande lätt avfärdade passager, vilka jag på den tiden helst hoppade över.

Jag ansatte min kamrat med frågor om Hovkapellet, och jag lyssnade till hans upplysningar med stigande undran och hänförelse. Han lyfte på livets ridå, och där bakom skymtade jag en ny värld, strålände i mysteriös sagoprakt. Om natten drömde jag, att jag satt i de utvaldas skara och hörde dem spela. De voro klädda som änglar, och musiken klingade underbart skön.

Nästa dag var mitt beslut fattat: till Hovkapellet skulle min väg leda, när jag kommit så långt, att jag vågade riskera en provspelning för kapellmästarna.

Under terminens lopp blev jag bekant med de båda gudabenådade ynglingarna, och en av dem skänkte mig en kväll biljett till operaparkettens första bänk.

Nu skådade jag äntligen den heliga skaran *med lekamliga ögon*. De fotsida mantlarna hade de lagt av och inte heller sågo de just ut som änglar. Jag lyssnade berusad till det sällsamma tonvirrvarret av instrument, som stämdes; jag hängde som en våt trasa över orkesterbarriären och slukade med ögonen dessa andens förkunnare, vilka om ett ögonblick skulle slå upp himlens portar.

Kapellmästaren träder in i orkestern, som tystnar. Jag får ett anfall av skälvosot vid tanken på, att det är för denna övermänniska jag en dag skall provspela. Gravitetiskt stiger han upp till dirigentpulten och samtidigt slocknar ljuset i salongen.

Som en drömsyn verkar nu orkestern på mig, där den skymtar bland notställens lampor. De lysa blott på notbladen, instrumenten och de nervknippen, som i händerns form ligga virade kring guldklaffar, silverkopplingar och stråkar. Ur dunklet glänsa spända ögon mot taktpinnen, medan gestalterna upplösa sig i det konturlösa mörkret. Det är en fantastisk och överklig syn, som kommer mig att draga tungt efter andan.

Taktpinnen, vilken sticker upp ur djupet av den lilla magra dirigentens vida manschett, begynner göra kabbalistiska cirklar. Trollformeln löser blixtnabbt orkesterns bundna krafter, och ur djupet skjuter en mäktig

tonstråle. Store Gud, vilket välldjud, vilken skönhet väller icke fram ur alla dessa rör och besträngade lådor! Luften fylles av jubel, av smärta, suckar och gråt, av väldig patos, av allt det rikaste och intensivaste, som människoanden rymmer. Jag satt där förhårad, tillintetgjord av denna överjordiska tonuppenbarelse. Musikerna voro icke längre människor! De voro från himlen utsända väsen, vilka medelst tonernas översinliga språk predikade skönhetens heliga lära och lyfte jordevarelsernas fantasi högt upp i extasens strålände lyckovärld.

Sent omsider gick jag hem, överväldigad, men samtidigt förtvivlad. Aldrig skulle jag våga söka anställning i Hovkapellet!

*

Ett par tre år hade gått under tråget arbete, och jag trampade Livets väg med något stadigare fötter än förut. Slutligen kom dagen för provspelningen. De fruktansvärda kapellmästarna voro idel älskvärdhet och blundade för alla de dårskaper, som mina darrande händer gjorde. Och så blev jag anställd vid Kungl. Hovkapellet.

Det var andra gången i mitt unga liv, som jag stigit upp på Tillvarons absolut högsta tinne, men hur mycket högre var icke denna topp än den, som representerades av blå sammetsmössa med guldlyra. Här, på den väldigaste spetsen, ville jag förbliva resten av mitt liv.

Hur goda voro icke dessa äldre och yngre musikveteraner mot mig, nykomlingen! I sitt arbete voro de allvarliga, men dessemellan voro de glada som barn. Kamratskapet genomströmmades av en egenartad humor, som man träffar endast i Hovkapellet. Ibland, t. ex., fördes konversationen uteslutande medelst operarecitativer, helst vansinniga översättningar ur gamla franska och italienska verk. De kvicka och originellt lustiga repliker och historier jag där hörde under mina två års tjänstetid, skulle fylla en diger volym.

Men kvickhuvudena kunde också ställa till med sattyg, när det föll dem in. Så skedde bl. a. första gången jag spelade med i Carmen. Denna opera är, som bekant, ovanligt rik på recitativer och sätter nybörjarens uppmärksamhet på ett hårt prov. Denna kväll dirigerade den förut omnämnda kapellmästaren, och han var farligt upplagt. Ovanför manschettkanten såg jag endast taktpinnens spets, vilken snodde runt som en fluga över ett mjölkglas. Då krävdes det

¹ Mina föräldrar voro baptister, och jag framlevde min tidigaste ungdom i en kristlig omgivning, vilken betraktade teaterbesök som synd.

mod för att våga dra till med ett enstaka forteackord i ett främmande recitativ. Jag kände mig stundom som en katt på hal is. Framför mig sutto två av de äldsta i stämman. Den ena viskar med allvarlig uppsyn något till den andra, varpå båda hastigt sätta violinerna under hakan och lyfta stråkarna till det ackord, som, efter vad jag kunde se, skulle falla först två takter senare. Övertygad om att jag missförstått taktlagen, litade jag blint på de båda rutinerade kanaljerna, lyfte också min stråke och drog till som de — skillnaden var blott, att jag rev forte på tre strängar, medan de läto stråkarna glida i luften.

Aldrig glömmar jag den ursinniga blick, varmed kapellmästaren genom-borrade mig, lika litet som det lyck-saliga fnittret från de båda anstiftarna, vilka firade det lyckade skämtet med att efter föreställningen bjuda mig på sexa och punsch.

Vid denna tidpunkt hade kompo-sitionsdjävulen fått makten över mig, och jag arbetade i hemlighet på en symfoni. Jag levde endast i partitur och orkesterklanger och lyssnade kväll efter kväll till de olika blåsinstrumentgrupperna, harporna och slagin-strumenten. Så långt min blygsamma ekonomi tillät, inbjöd jag veder-börande konstnärer till en enkel hipa efter föreställningarna, varunder de aldrig tröttnade att giva mig ovär-derliga råd beträffande sina instru-ment, deras tekniska möjligheter och begränsning, klangliga egenheter m. m., som man förgäves söker upplysning om i instrumentationsläroarna. Dessa hjärtegodas och intresserade kam-rater har jag att tacka för så gott som all den kunskap jag sökt förvärva i fråga om instrumenteringskonst; och även under långt senare tider ha de städse med den största vänskap och tillmötesgående hjälpt mig att klara upp olika tekniska eller klangliga pro-blem, när helst jag anlitat deras rika erfarenhet. Heder åt sådana kolleger!

Hovkapellet har varit — om jag kan uttrycka mig så — den röda tråden i min kompositionsverksamhet. Med denna ärevörddiga institution äro mina lyckligaste minnen som musiker förknippade. Frånräknat min tredje symfoni, ha alla mina orkesterkom-positioner haft sin premiär på Kungl. teaterns scen. När jag vid dessa till-fällen anför, har jag icke haft någon känsla av att jag 'dirigerat', endast 'musicerat' samman med besjälade konstnärer. Finns det väl något underbarare för en tondiktare! Särskilt erinrar jag mig det första framföran-det av min fjärde symfoni, då orkes-

tern överträffade sig själv och spelade med en flammande prakt, som kom mitt blod att skumma likt champagne.

Lika litet kan jag glömma hur dessa musiker för några år sedan, mitt under pågående lönekonflikt, utan vidare och på eget initiativ drogo av 1,000 kr. på honoraret, för att möj-liggöra en Alfvénkonsert i Uppsala. Denna handling, som Ödet tillfälligtvis kombinerade med mitt namn, belyser bättre än ord förmågan och den andliga konstnärliga halten hos orkestern och hur ideellt dessa män känna, när det gäller att stödja och slå ett slag för svensk tonkonst.

*

Kära hovkapellister, kära vänner och kolleger, då Ni nu gå att fira Edert 400-årsjubileum, kan ingen hylla Eder med varmare hjärta, med innerligare vänskap än jag. Ni — den nu levande generationen — ha på ett

ärorikt och föredömligt sätt förvaltat det rika arv, som föregående genera-tioner lämnat Er i arv. Att fram-häva den vittfamnande insats Ni gjort på den internationella tonkonstens om-råde, faller utanför ramen för denna lilla tacksamhetsskrift; men gärna ha-de jag velat göra mig till tolk för samt-liga nu levande svenska tonsättare och framföra till Eder uttrycken för vår djupa erkänsla för den oskattbara hjälp Ni lämnat oss under vårt arbete på den inhemska tonkonstens utveckling. De flesta stå mig dock fjärran och jag har där-för endast kunnat föra min egen talan.

Jag trycker Edra händer och önskar god fortsättning på de 400 åren, för-vissad om, att Kungl. Hovkapellet allt framgent skall förbliva en av den svenska andliga kulturens kraftigaste stödjepelare.

Leksand den 14/1 1926.

Hugo Alfvén.

TILL HOVKAPELLET'S JUBILEUM.

Det uppfattades nog som en smula överdrivet, när det nyligen kungjordes, att kungliga hovkapellet beredde sig att fira sitt 400-årsjubileum. Vem kunde föreställa sig, att denna insti-tution räknade anor från själva den store riksbyggmästaren! Men det är ändå så, och hovkapellet har i upp- och nedgång genomlevat både stor-maktstiden och frihetstiden, både en-välden och demokratier.

Mycket har ändrat sig sedan kung Göstas »trummetare» och pukslagare lyfte sina knappa löner, men faktum är, att det första bladet då ristades i Sveriges musikhistoria. Rik har den aldrig blivit, och många av bla-den äro helt blanka, men en grundlig forskning, som ser mer av stormakts-tiden än segrar och erövringar, an-läggande av järnverk och flottbyggen, skall helt visst visa att det dock även på andra områden inträffat mycket, som eftervärlden kommer att minnas. Svenskarna äro ett litet folk i ett stort land, och även om deras tankar

ofta varit stora, ha de ej alltid mäktat fylla ut de väldiga utrymmen histo-rien tillmätt detta folk.

Säkerligen finnes det ingen annan institution av jämförbart slag, som kan se tillbaka på en så lång tillvaro som hovkapellet. Det är med stolta anor och en gloria av traditioner detta går att fira sitt jubileum. Helt visst skola alla landets musikutövare och musikvänner med varmaste båg bringa det sin hyllning och deltaga i festen. Vi veta, att gångna släktled av kapell-lister efter måttet av krafter och re-surser hållit konstens fana högt, och att den nu levande generationen väl förvaltat sitt pund och förkovrat det arv, företrädarne lämnat åt dem. Med stolthet och glädje möta vi därför upp för att celebrera händelsen.

Hovkapellet är grundläggaren och banbrytaren för svensk musikkultur. Den är icke så ung, som vi i vår självunderskattning tro, fastän obli-da öden låtit vårt folk under sekler kämpa på främmande slagfält och tvingat det att försumma fredlig odling. När vi haft fred, ha konst och näringar blomstrat. Vårt land har varit fattigt på musik, är det fortfarande och skall möjligen också så bli. Åtminstone i jämförelse med andra kulturländer, som i fråga om resurser särskilt inom den symfoniska genren ligga långt före oss. Den högre orkestermusiken har i fristående organisationer odlats hos oss endast ett 20-tal år.

Men när detta nämnes, får man ej bortse från att även den symfoniska

musiken, fastän i mindre utsträckning, med kärlek omhulldats av hovkapellet. Pionärbetet har otvivelaktigt utförts och väl utförts av den nu jubilerande institutionen. Det var ej en händelse utan en sedan längre dryftad tanke, som gjorde att Musikaliska akademien för ett och ett halvt sekel sedan framgick ur kungl. hovkapellet.

Arbetet vid akademiens konservatorium har i huvudsak handhaft och handhaves fortfarande till stor del av medlemmar i vårt hovkapell. Dess insats i musikutbildningen kan därför icke överskattas, ty det är till stor del tack vare detta, som vi i musikutbildningshänseende lyckats göra oss relativt oberoende av utlandet och i närvarande tid förfoga över en homogen svensk musikerkår.

Men icke nog härmed: Vem har skapat vår armémusik om icke hovkapellet! Det var som bekant från början medlemmar ur detta kapell som fingo sig anförtrott att organisera och utbilda denna musik. Innan musikkonservatoriet införde examen för behörighet till musikdirektörsbefattning vid militärmusikkår, innehades ledarebefattningarna för dessa kårer uteslutande av medlemmar ur hovkapellet. Och för närvarande är det icke så få militärmusikdirektörer vid armén, som utgått från nämnda ka-

pell eller fortfarande äro medlemmar av detsamma. Dessutom är det känt, att ett flertal lärare vid konservatoriet även äro medlemmar av hovkapellet, vadan de även i den förstnämnda egenskapen verksamt bidragit till att militärmusiken under seklernas lopp kommit att intaga den höga konstnärliga ställning, som gjort, att den vid upprepade tillfällen med heder kunnat upptaga tävlan med andra staters militärmusik.

Kungliga hovkapellets insats i den privata musikutbildningen bör heller icke underskattas. De flesta av kapellets medlemmar idka nämligen en betydande pedagogisk verksamhet. Och gå vi tillbaka ett par generationer i tiden, så skola vi finna att det då i huvudsak var våra hovkapellister som ombesörjde den stråkinstrumentala musikutbildningen.

En annan gren av musikutövning och därtill kanske den betydelsefullaste nämligen vår svenska kammarmusik kan även räkna sitt ursprung från hovkapellet. Det är endast tack vare de utmärkte ensembler, som man under tidernas lopp alltid kunnat sammansätta ur nämnda kapell, som denna höga musikallika konstform blivit introducerad och odlad hos oss.

Och vad slutligen våra skapande konstnärer beträffa — våra inhemska tonsättare — så räkna även dessa till stor del sin härledning från hovkapellet. Franz Berwald, August Söderman, Ludvig Norman, Andréas Hallén, Conrad Nordqvist, Tor Aulin, för att nämna endast några få av våra mera betydande bortgångna tonsättare, hava alla haft hemortsrätt vid vår Kungliga Teater och i dess kapell. Och av de nu levande ha både Wilhelm Stenhammar och Hugo Alfvén varit knutna till detsamma. Här är ej anledning att närmare ingå på hovkapellets betydelse för gestaltningen vår musikhistoria och vår musikkultur. Vare det nog sagt att grunden till hela vår självständighet i musikaliskt hänseende skapats av detta kapell och att vi med stolthet kunna se tillbaka på vad det genom tiderna och seklerna utträttat till det svenska musiklivets fromma. Och därför äro vi förvisade om att alla för vårt musikkulturella liv nitälskande medborgare vid det nu förestående jubileet deltaga i den gård av beundran och tacksamhet, som vi alla äro skyldiga den svenska musikens banérförare, vår musikkulturs främste bärare kungliga hovkapellet.

Gustaf Gille.

DEN SVENSKA MUSIKENS HISTORIA ÄR ÄVEN KUNGLIGA HOVKAPELLET HISTORIA.

Någon har sagt, att Sveriges historia är dess konungars historia. I viss mån kan också sägas, att den svenska musikens historia är kungl. hovkapellets historia. I fyra sekler har hovkapellet utgjort en musikalisk kulturhård, där konstens heliga eld vårdats av det yppersta vårt land ägt bland fru Musikas dyrkare, de må varit för sitt höga kall vigda präster eller enkla tjänare med konstens flamma brinnande i sina hjärtan. Lysande namn möta på varje blad i hovkapellets krönikeböcker; från äldre tider familjerna Düben, Roman och Zell, det gustavianska skedets ryktbara konstnärer kapellmästarna Uttini, Naumann, Kraus, Vogler, Haefner och Du Puy, violinisterna Vesström och Fehrling, violoncellisten Philman, oboisten och flöjtisten Grenser, fagottisten Georg Berwald och de många övriga representanterna för denna musikersläkt, Christian med sönerna Franz och August samt sedermera under romantikens tidsålder hovkapellmästaren Johan Fredrik. Från samma skedemöta bland konstnärernas namn med ryktetsglans den högt begåvade flöjtisten Brendler, klarinettisten Crucell, violinisten Rindel samt från seklets senare del kapellmästarna Foroni, Ignaz Lachner, Norman, Söderman, Nordqvist och Hallén fram till våra dagar, då konstnärer såsom Aulin, Alfvén, Stenhammar, Järnefelt, Zetterqvist och Adolf Wiklund under längre eller kortare perioder knutit sina namn vid hovkapellet.

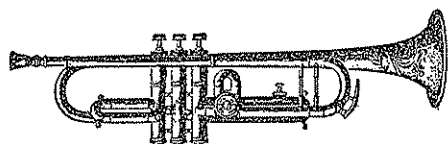
När dessa namn frammanas ur vår tonkonsts hävder och man erinrar sig den skara av ypperliga konstnärer hovkapellet alltjämt innesluter, så måste man inse dess centrala ställning i den svenska musikhistorien, med tacksamhet erkänna dess oerhörda betydelse för svensk musikkultur samt önska, att det även under kommande sekel må hävda sin rangplats inom vårt lands tonkonst.

Stockholm den 12 januari 1926.

Olallo Morales.

När gamle hovkapellmästare Dente en dag var på väg till Operan, mötte han en av sina vänner, som frågade honom hur det stod till. »A, jag har så förfärligt ont i mitt ena ben», svarade Dente, varpå vännen invände att det nog var ålderdomssvaghet, som försakade det onda. Dente kände sig emellertid inte vidare smickrad av invändningen utan svarade: »Ja, men käre bror, det friska benet är ju precis lika gammalt som det onda!»

"Euterpes"

Solo - Trumpeter

med lättventiler åter å lager.

Saxofon-rör

alla slag.

Saxofoner och tillbehör, munstycken m. m.

Dragbasuner fr. kr. 65:—.

Stråk-, Blås- och Slaginstrument. Tillbehör.

Reparationer utföras väl och billigt av skickligaste krafter.

"Euterpe" Musikvaruhus.

Innehavare: Musikdirektör E. N:son Willners.

Grevtureg. 13, 1 tr., STOCKHOLM.

Telef. 785 49. Telegr.-adr. Euterpe.

Under tiden 1/8 1907—1/10 1924 verkställande direktör för Ahlberg & Ohlsson Instr. A.-B.

HOVKAPELLETS INSATS I DEN SYMFONISKA ORKESTER- VERKSAMHETEN.

Hovkapellet — i betydelsen med Stockholmsoperan samhöriga orkestern — är ju ett namn med en särskilt vacker och vördad klang. Inte minst kan en infödd stockholmare, upp- vuxen i ett musikaliskt hem, vittna därom. Undertecknad, som tillåter sig åberopa några personliga minnes- intryck, erinrar sig vilken nimbus det redan under hans barndomstid stod kring det namnet och det därmed förenade begreppet »symfonikonserter». På den tiden — senare hälften av 80-talet — voro även generalrepetitionerna till de på Operan givna konserterna offentliga, och efter vad jag skulle tro, voro både repetition och konsert talrikt besökta. Och åtminstone minns jag hemifrån att de mot- sågs som festliga evenemang.

Dessa konserter gävo också en upp- växande generation det första oförlömliga intrycket av vad som menas med musikalisk kultur. Det var något både fängslande och respektingivande redan i anblicken av t. ex. de med rik- formiga sträckdrag arbetande violinis- terna eller av den med små precisa slag dirigerande hovkapellmästaren. (Nordqvist var det som då förde takt- pinnen). Samtidigt förnams instink- tivt att exaliteten i rytm och klang var ett medel för uppenbarelsen av ett verks inneboende andliga skönhet.

Hovkapellets huvuduppgift såsom medtolare av den musikdramatiska och opera-konsten, har jag ej ansett här behövt att beröra. Genom det ovan anförda ville jag endast ge be- lysning åt den förändrade plats, som just Operans symfonikonserter numera fått i vårt musik-iv. Prestationerna ha på intet sätt försämrats, men ty- värr åhörandet allt för ofta av en oför- tjäntfåtalig publik. Huvudanledningen här till kan ej vara annat än den över- mäktiga konkurrensen från Konsert- föreningen, vars tillkomst i dess nu- varande form ju annars är ett i många avseenden glädjande faktum. Förr voro orkesterkonserterna för få för en stad av Stockholms storlek, men ha de ej nu blivit för många?

Operakonserterna borde dock kunna uppskattas såsom ett självständigt värde och såsom ett intressant kom- plement till Konsertföreningens. En or- kester är en individuellt fungerande organism. Samma sak spelas ej på samma sätt på Operans estrad som på Konsertföreningens. Borde ej också verkliga musikvänner känna någon förpliktelse att genom sin närvaro

visa tacksamhet mot Operans orkester, då den till omväxling med det dag- liga släpet några gånger om året be- redes tillfälle att framträda själv- ständigt konstnärligt?

Lider vårt konsertliv, såsom ej lär kunna förnekas, av överproduktion, så inte är det hovkapellets symfoni- konserter vi borde ha råd att mista.

Herman Glimstedt.

E N E N Q U É T E.

Vad hovkapellets medlemmar m. fl. önska i jubileumsgåva åt kungl. hovkapellet.

Redaktionen av »Musikern» har tillställt ett flertal medlemmar i hov- kapellet och andra musiker i ledande ställning en rundskrivelse med för- frågan om, vad de skulle önska i jubileumsgåva åt hovkapellet, och å densamma bekommit följande svar:

Kammarmusiker Carl Magnusson:

I.

Herr redaktör! Ni har bett mig att skriva något i Eder ärade tidning om de önskemål, som ligger Hov- kapellets förening om hjärtat att få realiserade inom den närmaste tiden, och beder jag få svara:

Intet kan vara kärare än att få tala om sina önsksningar. Men att få dem realiserade inom den närmaste tiden vore kanske för optimistiskt att hoppas. Erfarenheten har nog lärt Hovkapellets förening såväl som många andra, att den som väntar på något gott får vänta länge. Jag tänker här närmast på hovkapellets gamla önske- mål beträffande förbättrade anställ- ningsformer.

Sedan långa tider tillbaka ha hov- kapellisterna varit engagerade pr spel- år medelst personliga kontrakt. Blir kontraktet icke prolongerat, så är också anställningen slut. Engage- mentet är alltså i detta avseende lik- värdigt med varje annat musiker- engagement t. ex. å restaurant eller vid biograf. Att anställningarna i hovkapellet dock fått ett visst an- seende som fasta, ja t. o. m. som livstidsanställningar, beror väl på att de i många fall även blivit sådana. Men ingalunda alltid. Ett och annat avskedande (jag anser här ej lämpligt att beröra de enskilda fallen) har dock kommit som en blix från klar him-

mel och påmint hovkapellisterna om, hur löst de egentligen sitta. Den känsla av osäkerhet, som därigenom uppstått, har väl varit en av orsakerna till de upprepade framställningar om statsanställning för hovkapellets med- lemmer, som av dessa under årens lopp inlämnats till kungl. maj:t, och på vilka man fortfarande väntar på svar. Nå, de som makten hava veta kanske bättre vad som för hovkapel- listerna är nyttigt och bra. Men den längtan efter fastare anställningsfor- mer, som i alla tider förefunnits inom hovkapellet är väl motiverad och borde även inom en ej allt för avlägsen framtid kunna förverkligas. Jag be- höver knappast påpeka, vilken be- tydelse det i konstnärligt hänseende skulle få för kapellet, om formerna och villkoren för anställningen vore sådana, att de utgjorde en verklig lockelse för landets förnämsta mu- sker.

Två andra viktiga faktorer för upp- rättthållandet av hovkapellets konst- närliga nivå äro tjänstgörings- och pensionsförhållandena. Det är icke tänkbart, att varje medlem alltid skall kunna vara besjälad av den entusiasm, som är så nödvändig för konstnärligt halftulla prestationer, om han är över- ansträngd. Hur mycket en musiker tål innan måttet i detta avseende är rågat, låter sig näppeligen fast- ställas, det måste ses individuellt. Men att en orkester med hovkapellets arbetsbörda och de fordringar i kva- litativt hänseende, som man har rätt att ställa på detsamma, icke heller tål några försvagningar kvantitativt sett, anser jag dock odisputabelt. Men ändock ha vissa stämmor inom ka- pellet 2:a violin, kontrabas, basun, horn, harpa och slagverk i dessa

Ekmarks Herrkläder

äro tongivande i alla kretsar.
KUNGSTORNET 12, Göteborg. Tel. 112 40.
Herreklipping, Hatt- och Skoavdelning.

yttersta tider reducerats till ett antal medlemmar understigande vad som under 20 år ansetts behövt. Här framställer sig alltså osökt en blygsam önskan för Hovkapellets förening, att inom den närmste tiden få numerären i dessa stämmor återupprättad.

Sedan till pensionsförhållandena. Hovkapellisterna erhålla en pension av 1,600 kronor pr år. Detta har också en viss konstnärlig betydelse. Ingen pensionsmässig hovkapellist slutar sin anställning förrän han blir avskedad, d. v. s. uppmanad att avgå (för så vitt han ej äger privatförmögenhet, vilket dock är tämligen sällsynt inom denna institution). Han kan ju icke existera å sin pension! Därför sitter han naturligtvis kvar på sin plats så länge han orkar och får. Att detta menligt inverkar på rekryteringen till och avancemangen inom orkestern, är ju uppenbart. Alltså ännu ett önskemål: Mera pengar till pensionsinrättningen!

Ja, detta var, så vitt jag kunnat erinra mig, de viktigaste önskingarna. Naturligtvis finnes det även andra. Men man skall inte fästa sig vid småsaker när man fyller 400 år!

Carl Magnusson.

Kammarmusiker Oskar Brunzell:

II.

En jubileumsgåva av bestående värde och därtill fullt berättigad vore, om kungl. hovkapellets medlemmar genom erforderligt tillskott av statsmedel sattes i tillfälle att bekomma tidsenliga och för en tryggad ålderdom fullt tillräckliga pensioner.

Det vore enligt min mening en heder för landet att bidraga till uppnående av sagda önskemål. Detta på det att den kategori av statstjänstemän, som hovkapellets medlemmar utgöra, vid avgången ur tjänsten icke allt för mycket komme att fördunkla den glans, som vilar över den kungliga institution, de i sin krafts dagar tjänat och främjat.

Oskar Brunzell.

Konsertmästare Tobias Wilhelmi:

III.

Herr Redaktör! Med anledning av Eder förfrågan »Vad skulle Ni önska i jubileumsgåva åt kungl. hovkapel-

let», ber jag få framhålla, att min korta tjänstetid därstädes väl knappast berättigar mig till ett uttalande.

Tillåt mig dock ge uttryck åt en uppriktig önskan, att den konstnärliga framgång, som särskilt på senare tiden — tack vare en över allt beröm stående, målmedveten och sakkunnig ledning — har kommit hovkapellet till del, måtte allt framgent fortvara.

Vore det för djärvt att hoppas, att herrar mecenater också komme att tillerkänna hovkapellet en del i dessa framgångar genom att visa litet större intresse för dess pensioneringsfråga? — Allmänheten skulle näppeligen värdigare kunna ge uttryck åt sin eventuella uppskattning av hovkapellets arbete än att räkna dess på endast egna medel uppbyggda pensionskassa den hjälpsande hand, som så väl behövs.

Högaktningsfullt
Tobias Wilhelmi.

Kammarmusiker T. A. Lindgren:

IV.

Herr redaktör! På Eder fråga, vad jag skulle önska som jubileumsgåva åt kungl. hovkapellet, måste jag obetingat svara, att det som ligger mig närmast om hjärtat är att statsmakterna i någon form ville förbättra hovkapellisternas pensionsförhållanden. Hur ogärna jag än vill, så måste jag säga, att trots de anslag som beviljas kungl. hovkapellets pensionsinrättning dels i form av direkta statsmedel, dels genom penninglotterier, äro våra pensionsförhållanden bra litet beaktade av dem som makten hava.

Kungl. hovkapellet är den institution, ur vilken den musikaliska konstens olika grenar i vårt land framsprungit. Operan, Musikaliska akademien och dess konservatorium samt flera andra institutioner räkna alla sitt ursprung från hovkapellet. Under det att den personal, som erhållit sin utbildning vid konservatoriet, såsom musiklärare, musikdirektörer o. a. får sin ålderdom tryggad genom av staten garanterade relativt goda pensioner, måste hovkapellets medlemmar — som dock tillhöra den äldsta institutionen — än i dag pensionera sig genom en pensionskassa, som de själva genom stora ekonomiska uppoffringar åstadkommit.

Enär pensionen ur nämnda kassa för närvarande icke uppgår till högre belopp än 1,600 kronor pr pensionär och är — detta till följd av kassans ytterst begränsade resurser — så måste jag säga, att pensionen utgör en ringa

belöning för det krävande och synnerligen nervslitande arbete, en avgående hovkapellist utfört. Därtill kommer, att då en medlem av hovkapellet nått den ålder att han måste lämna tjänsten, kan han ej längre förvärva sig något ekonomiskt tillskott. Musikutövningen fordrar som bekant ungt folk, med livslust och nerv, för att kunna giva något som folk njuter av.

Kapellmästare Nils Grevillius:

V.

På grund av mitt oerhört stränga arbete är jag ej i tillfälle att ingående yttra mig om mina önskemål för kungl. hovkapellets framtid. En sak som jag emellertid vill framhålla är mina önskemål om att medlemmarna i hovkapellet måtte efter det nervslitande och ansvarsfulla arbetet för Kungl. Teaterns bästa få komma i åtnjutande av så rikliga pensioner, att de med lugn skulle kunna se ålderdomen an.

Först som sist vill jag framhålla, att jag känner mig glad och stolt över att få vara en av ledarne för en så synnerligen framstående och förstklassig orkester, som kungl. hovkapellet är.

Nils Grevillius.

Kammarmusiker Sigurd Rydberg:

VI.

Herr Redaktör.

Eder verkligen mycket välvilliga fråga: »Vad skulle Ni önska i jubileumsgåva åt kungl. hovkapellet?», är, rätt betänkt, ganska brydsam att besvara. Människor i allmänhet kunna lätt få den föreställningen att man är missnöjd med vad man har, och att man dras med ett oförnöjsamt sinnelag. Så är emellertid ej förhållandet med hovkapellisterna i gemen; tvärtom torde om dem med visst fog kunna tillämpas Papagenos replik: »Jag är ett naturens barn, som är nöjd om jag får äta, dricka och sova, och får jag mig en gång en liten hustru så»... Visserligen händer det ju ibland att kapellisten kan se mörkt på tingen, varom vittnar den lindrigt förvanskade replik, som står ristad i första violinstämman till op. Tannhäuser, 3:dje akten: »Den platsen där jag filar, den är fördömd». Men sådana vemodiga tankar inställa sig i regel endast när särskilt ogynnsamma omständigheter därtill föranleda. När jag därför dristar mig att här nedan framställa några önskingar, är det

EN BRA ADRESS

om man vill ha goda instrument och billiga priser är

N. SELANDERS Musikhandel,
Lilla Vattug. 24. Stockholm. Riks 16178.

icke i någon känsla av pessimism inför de nuvarande tingens ordning, utan uteslutande i den (som jag hoppas) vällovliga avsikten att försöka göra tillvaron för hovkapellet medlemmar ännu mycket trevligare än den kanske är. Ett så lysande tillfälle att få framställa önskemål, som med anledning av Eder rundfråga nu givits mig, kan ju icke gärna för-sittas.

Jag går därför till verket fylld av en känsla, liknande den vännen Zeforis så vackert uttrycker med orden: »När Allah är så nådig att skänka mig en tron, om det också vore blott för en enda dag, en enda timme, så är det min plikt att intaga den på ett värdigt sätt»...

Jag önskar då först och främst pengar, och åter pengar, till Kungl. hovkapellet pensionsinrättning, så att pensionerna kunna höjas. Det behövs i avsevärd grad.

Vidare önskar jag att vederbörande snart måtte inse behovet av att återbesätta de vid senaste uppgörelsen indragna befattningarna i hovkapellet. Det torde knappast kunna förnekas, att redan under den nu-gångna tiden allvarliga besvärigheter uppstått genom minskningen i numerär, besvärigheter som även rent konstnärligt sett icke borde få förekomma.

Dessutom skulle jag vilja önska hovkapellet tidsenligare och hygieniskt mer tillfredsställande lokaler inom operahuset. Frågan om hur detta skulle kunna förverkligas, ville jag helst få hänskjuten till en framstående arkitekt eller byggnadsingenjör. Det gäller bland annat att åstadkomma en tillfredsställande repetitionssal för orkesterrepetitioner, modernisering av uppvärmnings- och ventilationssystemet m. m. Kunde på samma gång orkesterns samlingsrum, garderober och dylikt vidgas och göras litet trevligare, skulle det säkert mottagas med största förtjusning. Ett ombyggande av Operan i nämnd riktning bleve ju en både omfattande och kostsam affär; men då jag tror att det ändock blott är en tidsfråga när den måste företagas, hoppas jag, då här ju icke är fråga om småsaker, på överseende förr min djärvhet att draga fram den i spaltljuset.

Eder förväntansfulle och tacksamme
Sigurd Rydberg.

Svenska musikerförbundets ord-förande, Gösta Lemon:

VI.

Det låter för mig som en saga, att en tonkonstens institution i Ultima Thule

kan fira ett så sällsynt vördnadsjubileum, som det kungl. hovkapellet nu inom några dagar samlas att begå. Det är med en uppriktig känsla av glädje och stolthet, som Svenska musikerförbundet och dess medlemmar deltaga i den hyllning, som bringas vårt ärorika hovkapell. För undertecknad, som vid upprepade tillfällen haft det stora förtroendet att representera hovkapellet vid träffandet av uppgörelser av ekonomisk art mellan ledningen för vår Opera och dess musiker, kvarstår i mitt minne den utpräglade kollegialitet och verkliga kamratanda, som vid sagda tillfällen alltid kommit till uttryck. Enahanda samhörighet musikerna emellan har jag även bevittnat, när det från högsta ledningen ifrågasatts och delvis även lyckats att beskära kapellet konstnärliga resurser. Icke ens hotet om införskrivande av ett nytt »hovkapell» kunde rubba ett enigt uppträdande från musikernas sida. Att musikerförbundet vid för hovkapellet inträffade kritiska situationer alltid sökt bevaka och försvara dess intressen, skall nog av varje hovkapellist villigt erkännas. Erfarenheten har säkerligen med åren lärt dem förstå, att det stöd en facksammanslutning som musikerförbundet kunnat lämna dem, icke varit utan betydelse för uppnåendet av den position, som kungl. hovkapellet medlemmar i dag intaga.

När man läser kammarmusiker Emil Trobäcks högst intressanta anteckningar om »Hovmusiken i Sverige i äldre tider», så frapperas man av att hovräkenskaperna för år 1773 i lönestaten bl. a. upptager en årslön för C. L. Kuhlau (flöjtist och pukslagare) å 91 daler silvermynt. Det är ju ganska lätt förklarligt, varför dessa arma konstnärer fingo tillbringa en hel del av sin tid å gäldstugan, ävensom att många av dem slutade sina dagar i den största misär. Våra dagars hovkapellister intaga dess bättre i ekonomiskt hänseende en vida gynnsammare ställning, än sina företrädare från kung Göstas tid. Men därmed är det icke sagt, att de till alla delar uppnått de förmåner, som deras mångåriga studier och det konstnärligt krävande arbetet borde berättiga till.

Den jubileumsgåva jag skulle vilja önska hovkapellet vore därför, att statsmakterna nu på jubileumsdagen beviljade en eller flera lotteridragningar till förmån för hovkapellet pensionsinrättning. Differensen mellan nu utgående löner och pensioner är nämligen så stor, att medlemmarna tvingas att söka hålla sig kvar i

tjänsten så länge som möjligt. Ur konstnärlig synpunkt är detta icke lyckligt; och för den enskilde musikern, som efter ett så uppoffrande, krävande arbete är i behov av vila, äro nuvarande pensionsförhållanden vid hovkapellet i oundgängligt behov av en snar revidering. Minst 70 % av utgående lön i pension, är vad kapellisterna bäst skulle behöva i jubileumsgåva.

Alltifrån musikerförbundets bildande har en av dess hörnstenar varit förlagd till hovkapellet. Många av dess medlemmar hava innehaft ansvarsfulla förtroendeposter inom förbundsledningen. Ötaliga gånger har kapellet och dess enskilda medlemmar lämnat benägen medverkan vid av förbundet anordnade tillställningar till förmån för dess självhjälpverksamhet. Hovkapellet är ett synbart bevis för att seklernas massa icke förmått förtvina tonkonstens uråldriga träd. Under dess krona hava oupphörligen nya telningar vuxit fram, och ännu grönskar denna järnek med ungdomlig kraft.

När undertecknad som representant för Svenska musikerförbundet beretts tillfälle överrätta några enkla blommor att foga till den bukett, som hovkapellet så väl förtjänar, sker det med en känsla av tacksamhet för det värdefulla stöd, som våra kamrater i hovkapellet vid upprepade tillfällen lämnat sitt förbund, och med en uppriktig önskan om en lyckosam fortsättning på det femte seklet. Sveriges musiker hylla vårt ärekrönta hovkapell med en brusande fanfar!

Gösta Lemon.

En hovkapellist vårdades någon tid å Konradsbergs hospital för sinnessjukdom och fick därvid en dag besök av hovkapellmästare Nordqvist och operasångare Strömberg. När den sjuke observerade de besökande utbrister han: »Nej, tjänare på dej, Strömberg, sjunger du fortfarande lika falskt, som du gjorde när jag var kvar vid Operan?» Hovkapellmästaren blev inte så litet förvånad över den framställda frågan och svarade obetänksamt: »Men, käre Strömberg, karlen är ju inte tokig!»

När den sjuke sedermera blev utskriven från hospitalet och förklarad frisk, återtog han sin plats i kapellet. Han kom då vid ett tillfälle i delo med hovkapellmästaren, varvid denne säger: »Ja, Er kan man ju inte tala vid, ty Ni är ju inte klok!»

Hovkapellisten drog då upp ett läkarbetyg ur fickan och svarade: »Jo, det är just vad jag är, ty det har jag svart på vitt på, men det har inte Nil»

*

Vid en provspelning till en ledigförklarad violoncellistplats i hovkapellet framställde hovkapellmästare Norman följande fråga till den provspelande: »Vad är det för ett instrument herrn spelar på?» Den provspelande: »Det är en violoncell!»

Kammarmusiker Emil Trobäck angående sina forskningar i hovkapellet's historia.

Emil Trobäck.

Herr Redaktör! Eder anhängan om ett uttalande angående mina forskningar i Hovkapellet's historia vill jag besvara med följande:

Efter att hava tillhört hovkapellet i omkring femton år och varit med om själva brytningstiden mellan det gamla bohème- och »låtgå-systemet», vilket enligt utvecklingens lag icke kunde bliva bestående, uppstod så småningom den tanken inom mig: »Vad vet du och dina kamrater eller den stora allmänheten om den kår du tillhör? Hovkapellet's kulturgärning och kapellmedlemmarnas individuella insats i musiklivet spårar man nog här och var i flera arbeten, fastän spårarna härav endast förekomma mera sporadiskt. Efter att ha studerat en hel del musikhistorisk litteratur och lexia kom jag vid den tid, då jag var medlem av den då nybildade hovkapellistföreningens interimsstyrelse, att vid sökandet i arkiven efter vissa uppgifter även att i handlingarna återfinna åtskilliga gamla välkända musikernamn. Därmed var mitt intresse för uppgiften väckt, och de små framgångar jag vid begynnelsen hade, sporrade än ytterligare mig till fortsatt forskning. Jag kände, att jag måste gå till botten med uppgiften. Före bildandet av hovkapellistföreningen fanns icke en handling, icke en enda rad, som talade om hovkapellet's ursprung eller gamla historia. Jag kom därför att tänka på den

gamla satsen, som säger: »En nation existerar just så länge, som den vårdar och hägnar arvet från gångna släktled».

Jag blev dock snart medveten om min oförmåga och okunnighet på forskandets område, ty de handlingar jag fick i mina händer — gamla urkunder och räkenskaper från 1500-talet påminde närmast om s. k. »kråkspark». 1600- och 1700-talens kaligrafiska utsvävningar på svensk-tyska språken förbättrade icke heller situationen, lika litet som det svar jag fick av en forskare, då jag frågade mig för i ämnet. Han sade: »Att forska är ungefär detsamma som att söka efter en nål i en höstack». Så småningom hittade jag emellertid en »knappnål» här och en där. Och tack vare det tillmötesgående och den uppmuntran jag rönt av doktorerna Arne Forsell och Nygren i Räntekammarsarkivet, fick jag, trots de påtagliga besvärligheterna, mod att fortsätta arbetet.

Efter att hava upprättat ett kronologiskt register över vid hovet anställda musiker från 1526 och fram till 1800-talet, med ty åtföljande anteckningar ur handlingarna, återstod där-efter att genomgå Operans räkenskaper till nuvarande tid. Då jag delgav mina kamrater i styrelsen resultatet av mitt arbete, omfattades det med allmänt intresse. Den förståelse jag rönt av dem för arbetet gav mig

direkt anledning att skriva artiklarna »Hovmusiken i äldre tider», vilka som bekant varit publicerade i »Musikern». Tanken att utgeva en historia över hovkapellet till dess stundande jubileum uppkom således genom mina här ovan nämnda forskningsförsök. För att kunna realisera denna plan gick hovkapellistföreningens styrelse i författning om att vidtala landets förnämsta expert på det musikhistoriska området, doktor Tobias Norlind, vilken även delgavs resultatet av mitt arbete, som han f. ö. omfattade med livligt intresse. Ett samarbete planerades därför mellan doktor Norlind och mig, och resultatet av detta föreligger nu i den i dagarna utkomna minnesskriften över Kungl. Hovkapellet.

Emil Trobäck.

Gamle violinisten Sundqvist var en utpräglad hatare av Wagnermusik och försummade aldrig att markera denna sin anti-wagnerism. Det berättas, att när han kom på besök hos någon familj och fann Richard Wagners porträtt på väggen, så gick han resolut fram och vände på tavlan.

När hans gamle vän och stämkamrat Nils Erikson upplevde den glädjande tilldragelsen att se sin förstfödda — en dotter, som i dopet erhöll namnet Lena (ett namn som förekommer i en Wagneropera) blev det så och så med vänskapen kamraterna emellan. Och om något år, när ännu en dotter skådade dagens ljus samt erhöll namnet Senta (även detta taget ur en wagneropera) kom det till bristningsgräns mellan de förr så satta vännerna. Sundqvist nonchalerade fullständigt sin stämkamrat, när denne sin vana trogen ville snusa ur hans dosa. Förhållandet blev till sist så outhärdligt för Erikson, att denne fann sig föranlåten att avfordra en förklaring av kollegan, varvid han sporde: »Vad f—n är det med dig, Sundqvist, vad är det som har hänt? Jag känner inte igen dig!» Sundqvist svarade i förbittrad ton: »Får du en pojke nästa gång, så skall väl denne heta Hunding!»

När Sundqvist på sistone blev sjuk och måste intaga sängen, engagerade hans vännerna en sjuksköterska, som skulle vårda honom. När systern anlände föreställdes hon för Sundqvist med: »Här är syster Elsa, som lovat att sköta dig!» Sundqvist reste sig i sängen och svarade: »Syster Elsa, det är väl aldrig Elsa av Brabant?»

*

En av de yngre violinisterna i hovkapellet kom en dag fram till »Calle Pota» och frågade honom om den lämpligaste fingersättningen till ett kinkigt ställe i den opera man vid tillfället spelade. »Pota» tittar nedlåtande i stämman samt avfärdar ynglingen med: »På detta stället snusar jag!»

*

Hovkapellmästaren till tvenne musiker vid en av violinpuiterna: »Spelade inte herrarna fel ton där på ett ställe?» Den ene av musikerna: »Det vara bara E-n, som satt och gissade på ett ass!»

Kungl. Teaterns samt hovkapellet's konstnärliga ledare.

Förste hovkapellmästare Armas Järnefelt.

Operachefen John Forsell.

Kapellmästare Nils Grevillius.

Festligheterna vid kungl. hovkapellet's 400-års jubileum.

Kungl. Teaterns styrelse har bestämt, att de officiella festligheterna i anledning av kungl. hovkapellet's 400-årsjubileum skola avhållas den 5 februari. På hemställan av kungl. hovkapellet har konungen förklarat sig villig mottaga kapelets uppvaktning å Slottet, och äger denna rum den 5 dennes kl. 2 e. m., varvid utföras några musiknummer. Klockan 8 e. m. är festföreställning å Kungl. Teatern. Själva festen inbläses från scenen med fanfarer från 1526, utförda av blåsare i kostym. Programmet upptager följande nummer: Fest-uverture, tillägnad kungl. hovkapellet, av Foroni. Prolog, författad av Ture Rangström, framsäges av författaren.

Därefter uppföres ett teatraliskt stycke, benämnt: »Musikalisk soaré hos Gustaf III», vilket insceneras av regissör Gustaf Bergman, varvid utföres:

J. B. Lully — Menuett för liten orkester.

F. A. Uttini — Gavott ur Thetis och Pelér.

(Solodans av Ebon Strandin.)

A. Lotti — Pur dicesti. Ariette Sång med accomp. av klaver och obl. cello.

G. Martini — Plaisir d'amour, sång och liten orkester.

(Hovsångaren John Forsell.)

J. F. Rameau — Rigodon de Dardanus.

Programmet, som dirigeras av förste hovkapellmästare Armas Järnefelt och kapellmästare Nils Grevillius, avslutas med en nutida konsertavdelning som upptager:

Hugo Alfvén — Symfoni N:o 3-E-dur, och Armas Järnefelts symfoniska dikt Korsholm.

Efter festföreställningen giver styrelsen för Kungl. Teatern supé för hovkapellet's medlemmar samt pensionärer å Operakaféet.

Bland gäster som inbjudits märkas stats- och ecklesiastikministrarne, musikakademiens preses, — chefen för musikkonservatoriet, dirigenterna vid Göteborgs symfoniorkester, Konsertföreningen i Stockholm, samtliga statsunderstödda orkesterföreningar i Sverige, musikerförbundets ordförande, musikerförbundets redaktör samt kapellmästarne Hoeberg, Köpenhamn, Halvorsen, Oslo, och Kajanus, Helsingfors. I anslutning till jubileet giver hovkapellet den 8 februari en festkonsert i universitetets aula i Uppsala, under medverkan av hovsångaren John Forsell.

Från vänster, första raden (sittande): John Berg, Nils Henrikson, Ingrid Fagerström, Hugo Isakson, Albert Ehnstedt, Axel Fredin, Christian Sandqvist, Thor Lindgren, Orion Östman, Figge Wennberg, Armas Järnefelt, Oscar Carlsson, Nils Grevillius, Herman Lagerkvist, Giovanni Turicchia, Henry Carlborg, Tobias Wilhelmi, Nils Nilsson, Walter Lindberg, Carl Lindhe, Wilhelm Ehnstedt, Emil Hessler.

Andra raden: Emil Le'Mon, Georg Björklund, Nils Holmqvist, Sigurd Rydberg, Mauritz Anderson, Thure Julin, Arthur Smith, Knut Almroth, Georg Pegel, Nils Ericsson, Carl Wallén, Tor Bendixen, Allan Hillblom, Oscar Rosing, Ragnar Bergström, Knut Höglund, Bror Persfelt, Einar Anderson, Valentin Jansson, Oscar

PELLET ÅR 1926.

Larsson, Alfred Johansson, Gustaf Höglund, Frans Larsén, Fritz Johansson.

Tredje raden: Knut Gullbrandsson, Hilding Eliasson, Fritz Östman, Georg Hellman, Oskar Brunzell, Sigfrid Cederlund, Oskar Erlandson, Karl Kihlman, Eric Holm, Emil Trobäck, Gustaf Hellander, Hugo Qvarnström, Viktor Asp, David Sahlberg, Carl Magnusson, Gösta Larsson, Karl Westberg, Erik Lagerborg, Gustaf Bäckström, Edvard Andersson.

Frånvarande vid fotograferingen: F. Erdtel, P. Friedholm, E. Strömblad, E. A. Kindström, Th. Frisk.

Ur hovkapelletts karikatyralbum.

(Teckningarna av hovkapellisten Axel Fredin).

Ej lukta krut, men en debut, vill Operans prim-hornist.
Är tiljan hal, blir Stockman skral, finns Henriksson likvisst.
Om hans tenor ej är så stor, dock större är än hans gest,
han spela kan båd' kung och man samt rövare och präst.

En enda dam, inom vår ram, i »diket» ramlat ned.
Dock given plats i konstpalats hon fyller med besked.
Om Järnefelt blir »le o. blech» — det låter som en dröm,
att harpolek gör honom vek av Ingrid Fagerström.

Här är en bild av hovkapelletts högförnäma trio,
som spela kan i dur och moll, cantabile och brio.
Turicchia har sydländsk glöd, Wilhelmi är ej stor,
men kompenseras härvidlag utav Bendixens Tor.

En fagottist med kassabrist, hur grymt är ödets lott,
Men råda bot mot sådan sot, kan Ture ganska flott.
Av gråa hår rätt väl han mår, tack vare energin.
Ett glatt humör, som aldrig dör, det har ju vår Julin.

Ej ange ton kan Anderson, men ej av mindre vikt
hans uppgift är, när helst det bär, att kräva ut all plikt.
Som ordningsman han lär minsann ej tolerera skämt,
ty när ridån går upp med dån, skall alla hava stämt.

Här har Fredin ej varit fin, ty yngre Ehnstedt är.
Och ej så böjd, men glad och nöjd, han tjänstедren bär.
Han rår ej för, att skrapa rör har övergått till sport.
Ty utan det blir oboen bet, det vet han gott och kort.

Här syn's en man, som spela kan secondviolin.
Bland denna svärm, bakom sin skärm, han tillhör arbetsbin.
Vad vore väl den ladan värd vid Hjältekungens torg,
om där ej fanns, den som ger glans, vår Henry Carl(e)borg.

Rätt många knog, ej utan fog, har denne kapellist.
Grenadiär, rätt populär oboekvillibrist.
Som lärare och bärare av vår Akademi,
har Pegel vår, i många år, som ett geni stått i.

När Ni går veck, Herr Leo Blech, på »Hoffmans äventyr»,
blir »Lohengrin», som är så fin, och »Läderlappen», dyr.
Då lyktan röd, har mist sin glöd, kramp får balettens ben.
Hjälp John Forsell, så är Ni snäll, hav tack, auf Wiederseh'n!

Fri översättning:

Wenn Sie sind weg, Herr Leo Blech
von »Hoffmans Abenteuer».

Wird »Lohengrin» und »Fledermaus» bei leerem Haus
der Oper, ziemlich teuer.

Laternens rotes Licht, kaum mehr zu sehen ist,

Wie wird es mit den Beinchen schön

Der vielen Baletteusen gehn?

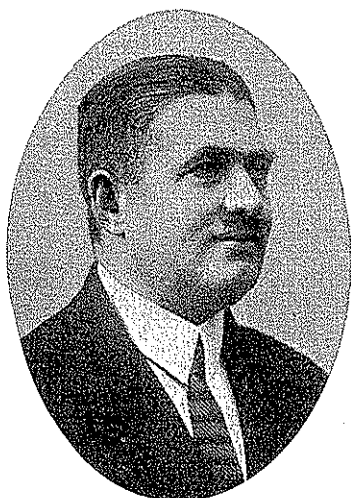
Drum John Forsell mög helfen schnell.

Hab' Dank, Auf Wiederseh'n!

G. G—e.

Kungl. hovkapelletts förening.

Föreningens nuvarande styrelse.

Thor Lindgren.

Kungl. hovkapelletts förening bildades den 6 maj, 1920 vid sammanträde med kungl. hovkapelletts medlemmar.

Dittills hade orkesterns angelägenheter handhåfts av olika kommittéer, som tillsatts när något viktigt, t. ex. löneförhandlingar o. s. v. var å färde.

Oscar Brunzell.

Man hade emellertid så småningom kommit underfund med att det skulle vara mer praktiskt och bekvämt att hava en regelrätt förening med styrelse och stadgar.

Vid ovannämnda sammanträde antogs även preliminära stadgar, vilka sedermera skulle kompletteras. Föreningen fick namnet »Hovkapellistföreningen». Till styrelse valdes: T. Lindgren, ordf., W. Enstedt, sekr. samt S. Rydberg, E. Trobäck och H. Qvarnström. Alla med kontrakt i k. hovkapellet anställda musiker

Sigurd Rydberg.

ingingo i föreningen, vilkens ändamål enligt stadgarne var att »tillvarataga medlemmarnes gemensamma intressen, såväl ekonomiska som ideella».

I december 1923 omdöptes föreningen till »K. Hovkapelletts förening» och antogs de stadgar, som, fränsett några smärre ändringar, f. n. gälla. Till styrelse valdes då: S. Rydberg, ordf., T. Lindgren, v. ordf., Carl Magnusson, sekr. samt O. Brunzell och R. Bergström.

Bland viktigare ärenden som föreningen handlagt må nämnas: avslutande av avtal emellan K. Teatern och K. Hovkapellet spelåren 1920—21, 1923—24 och det senaste som ännu gäller: 1924—25. Vidare har föreningen uppvaktat k. maj:t med skrivelser angående statsanställande av hovkapelletts medlemmar samt med anledning av operasakkunnigas betänkande och förslag till reglemente för K. Teatern.

Den 11 december 1924 tillsatte föreningen en kommitté för ordnande av föreningens konsertverksamhet.

Carl Magnusson.

En konsert i Uppsala den 18 mars 1925 möjliggjorde — till stor del genom att operachefen utan någon som helst ersättning ställde sig till förfogande — startandet av Hovkapelletts enskilda sjuk- och begravningskassa. Kassan bildades och stadgar för densamma antogs den 23 maj 1925 av föreningens medlemmar.

Ragnar Bergström.

Den 3 november 1925 beslöt föreningen uppdraga åt herrar T. Norlind och E. Trobäck att utarbeta en minnesskrift med anledning av hovkapelletts förestående 400-årsjubileum.

Ett par herrar bevistade en kväll föreställningen å Operan, varvid de hade sina platser å parkettens främre bänkrad, närmast orkestern. De jingo så syn på »Calle Pota» där nere i »dikets» och frågade honom om han ville göra dem sällskap efter föreställningens slut för att dricka ett glas punsch, varpå »Pota» svarade: »Nej tack, mina herrar, så litet dricker jag inte!»

SVENSKA TRYCKERIAKTIEBOLAGET STOCKHOLM

Utför allt slag Bok-, Illustrations-,
Accidens-, Tidnings-, Rotations-, Offset-
och Nottryck

HUVUDAFFÄR: FILIAL:
Klarabergsgatan 54 Riddaregatan 17
T. 21 23, 40 61, N. 93 & N. 993 Telef.: 725 65 och Norr 6 47

Hovkapellet pensionsinrättning.

En historik, åtföljd av framtida önskemål för pensionsinrättningens vidkommande.

Herr Redaktör!

Med tacksamhet begagnande mig av Eder välvilliga vädjan till mig att med anledning av hovkapellet snart stundande 400-årsjubileum skriva något i »Hovkapellsnumret» av tidningen »Musikern», ber jag få uttala mig i ett ämne som ligger mig synnerligen varmt om hjärtat, nämligen *hovkapellisternas pensionering*.

Då det säkerligen vid ett tillfälle som detta intresserar läsaren att följa hovkapellisternas pensionsförhållanden från äldsta tider till våra dagar, vill jag till en början söka i koncentrerad form redogöra för de viktigaste tilldragelserna inom hovkapellet pensionsinrättning sedan dess stiftelse.

Det torde då först böra framhållas, att Kungl. hovkapellet pensionsinrättning leder sitt ursprung från 1794, då medlemmar av kungl. hovkapellet — på initiativ av kungl. musikdirektören, Abboten Georg Joseph Vogler — beslöt stiftandet av en änke- och pupillkassa. Kungl. Maj:t lämnade här till sitt bifall och medgav jämväl, att kassan skulle få åtnjuta inkomsten av en årlig konsert. Den 15 oktober 1816 godkände Kungl. Maj:t ett av delägarna uppgjort förslag till reglemente för kassan. Vid sidan av denna änke- och pupillkassa bildades år 1815 — på förslag av dåvarande chefen för de Kungl. teatrarna, greve G. Löwenhjelm, och kapellmästaren E. Du Puy — en pensionsfond för hovkapellet ledamöter. Greve Löwenhjelm uppgjorde en plan till kassans finansierande, vilken godkändes och under-tecknades av 45 hovkapellister den

4 oktober 1814. Vid en konsert på Riddarhuset den 26 november samma år avsattes 50 rdr b:o som grundplåt till denna kassa, och därmed var den första grunden lagd till Kungl. hovkapellet pensionsinrättning.

Den $\frac{1}{4}$ 1833 sammanslogos de båda kassorna till en under namn av Kungl. hovkapellet pensionskassa, vars första reglemente stadfästes av Kungl. Maj:t den 22 november samma år. Vid sammanslagningen av de båda kassorna utgjorde änke- och pupillkassans tillgångar 16,200 riksd. 19 sk. 7 r. och pensionsfonden

Pensionsinrättningens kamrerare, kammarmusiker O. Fr. Wennberg.

43,744 riksd. 24 sk. 1 r. eller tillsammans 59,944.438 riksdaler banco.

Pensionsinrättningen, som alltsedan stiftandet uppdelas i särskilda pensionsklasser, har numera endast tvenne sådana klasser mot fem klasser 1833 och 4 klasser 1846 — $\frac{1}{7}$ 1925. På grund av bristande tillgångar har pensionsinrättningen endast kunnat tillförsäkra sina medlemmar ett begränsat antal pensionsrum. Pensionsrummen, som ursprungligen voro 18, sänktes 1846 till 14. Sedermera hava de däremot år 1865, 1904, 1910 och 1919 ökats, sistnämnda år till 30, men sänktes ånyo den $\frac{1}{7}$ 1925 till 29. Första delägareklassen består av förste och andra kapellmästarne samt andra delägareklassen av alla övriga delägare. I första klassen finnes ett pensionsrum och i den andra klassen tjugua-tta pensionsrum. Årliga pensionen är i första klassen kr. 2,000 och i den andra klassen kr. 1,600. Härutöver utgår förtids- och familjepensioner i mån av inträffade pensionsfall.

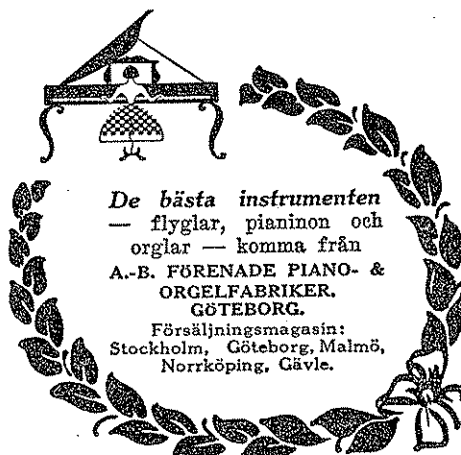
Den 31 sistlidne december var antalet delägare i pensionsinrättningen

81, av vilka 29 samtidigt kunna erhålla full pension med sammanlagt 46,800 kronor årligen. Till familjepensioner (22 änkor) utbetalades under år 1925 kr. 14,033: 25.

Pensionsinrättningens tillgångar vid senaste bokslut den 30 juni 1925 utgjorde kr. 1,303,787: 92. Härtill komma två donationer, den ena av framlidne l:e hovkapellmästaren Conrad Nordqvist (Conrad Nordqvists fond, vilken den 31 dec. 1925 uppgick till kr. 48,536: 76), den andra av fröken K. K. E. Odelius (K. A. Odelius donationsfond, den 31 dec. 1925 uppgående till kr. 2,010: 67).

Slutligen bör omnämnas, att pensionsinrättningen åtnjuter 3,000 kronor årligen i statsbidrag. Tillkomsten av detta statsanslag torde säkerligen intressera den ärade läsaren. Då kassan 1831 — för att kunna fullgöra sina skyldigheter mot medlemmarne och deras änkor och barn — nödgades utöver räntemedel använda även en del av kapitalet, gjordes underdånig framställning, att Kungl. Maj:t täcktes, i likhet med vad genom Kungl. brevet den 14 maj 1879 blivit Kungl. teaterns pensionsinrättning förunnat, tillåta, att hovkapellet måtte, till bidrag för dess pensionskassa, av alla kringvandrande personer, som uppförde skådespel, taskspelerier m. m. även för de konserter och musikaliska soaréer, som gävos i och utom huvudstaden utan hovkapellet biträde m. m., få uppbära två rdr b:o för varje representation. Denna ansöknings bifölls den 30 juli 1831 på sådant sätt, att alla kringvandrande personer, som uppförde skådespel eller för allmänheten visade taskspelerier, konststridning, lindansning, djurdansning, menagerier, skuggspel, fyrverkerier m. m. dylikt, såsom bidrag till hovkapellet pensionsinrättning från påföljande års (1832) början ålades en avgift av två rdr b:o för varje dag de efter gjorda anslag gävo sådana representationer. Dessa avgifter upphävdes, i likhet med motsvarande avgifter till förmån för Kungl. teaterns pensionsinrättning, år 1861 och ersattes med ovan nämnda statsanslag å 3,000 kronor.

Av ovanstående historiska sammandrag framgår alltså, att pensionsinrättningen f. n. — trots det begränsade antalet pensionsrum — enligt försäkrings teknisk utredning ej kan utbetala högre pensioner än 2,000 kronor till kapellmästare och 1,600 kr. till hovkapellister årligen. Denna pension, som i genomsnitt utgör endast cirka 27 % av kapellisternas

grundlöner vid Kungl. Teatern, är givetvis alldeles otillräcklig att leva på, även för personer med de blygsammaste anspråk, och det torde förden skull vara uppenbart, att pensionsinrättningen är i stort behov av avsevärt kapitaltillskott för att kunna få upp pensionerna i något så när rimligt förhållande till förut uppburen avlöning och nutida levnadskostnader.

Bästa sättet att inom överskådlig tid få hovkapellisternas pensionsfråga ordnad på ett fullt tillfredsställande sätt, torde enligt min mening vara, att Kungl. Maj:t beviljar pensionsinrättningen några dragningar i penninglotteriet. Som bekant, är det emellertid stor trängsel bland alla dem, som genom lotterimedel söka erforderlig hjälp, varför vi, trots det behjärtansvärda ändamål vår sak gäller, få vara tacksamma, om vi inom närmaste tiden åtminstone kunde erhålla en lotteridragning. Enligt försäkringsteknisk beräkning skulle då tjänstepensionerna, därest pensionsinrättningens kapitaltillgångar ökades med 400,000 kronor (beräknad behållning av en lotteridragning) möjliggöra en förhöjning av egenpensionen med omkring 30 %, varigenom kapellmästarnas pensioner skulle kunna ökas från 2,000 till 2,600 kronor och kapellisternas från 1,600 till 2,080 kr.

Min varmaste önskan och livliga förhoppning, då vi nu gå att fira hovkapellets 400-årsjubileum, är att Kungl. Maj:t genom bifall till den lotteriansökan, som styrelsen för hovkapellets pensionsinrättning inlämnade i maj 1925, och vilken ansökan fortfarande är beroende på Kungl. Maj:ts prövning, ville förhjälpa hovkapellets pensionärer till ovan nämnda blygsamma, men kärkomna pensionsförbättring.

Stockholm den 16 januari 1926.

O. Fr. Wennberg.

Hovkapellets självhjälpskassor.

Utom sin pensionskassa, för vilken redogöres här ovan, har inom hovkapellet bildats tvenne andra kassor, nämligen *Kungl. hovkapellets enskilda understödskassa* och *Hovkapellets enskilda sjuk- och begravningskassa*.

Den förstnämnda kassan, vars tillgångar f. n. uppgå till omkr. 13,000 kr., bildades under hösten 1917 på förste hovkapellmästarens Armas Järnefelt initiativ, och har till ändamål att åt sina medlemmar (alla vid hovkapellet med kontrakt anställda musici, såväl kapellmästare som or-

PLIKTKÄNSLA, DISCIPLIN OCH ARBETSGLÄDJE ÄRO KÄNNETECKNANDE EGENSKAPER HOS KUNGL. HOVKAPELLET.

Hovkapellmästare Adolf Wiklund.

Herr Redaktör! När jag tänker tillbaka på den tid av tretton år varunder jag såsom kapellmästare vid Kungl. Teatern haft att samarbeta med hovkapellet, är det med känsla av oblandad tacksambet och glädje jag erinrar mig detta samarbete.

Det ligger i sakens natur, att inom en institution med en så komplicerad apparat som operan, det ej kan undgås att det då och då gnisslar en smula i maskineriet, och även jag har nog varit med om små sammanstötningar — men under denna långa tid ej en enda gång med hovkapellet!

dinarie och extra kapellister) lämna tillfällig ekonomisk hjälp vid sjukdomsfall och andra ej självförvållade särskilt ömmande förhållanden. Den andra kassan har tillkommit på förslag av hrr T. Lindgren och E. Lé Mon, och har till uppgift att tillförsäkra sina medlemmar hjälp vid *långvarigare* sjukdomsfall under anställningstiden vid hovkapellet, ävensom att utbetala begravningshjälp. Kassan, som började sin verksamhet den 1 juli 1925, och till vilken inträde står öppet för varje vid hovkapellet med årskontrakt anställd orkestermusiker, äger f. n. i tillgångar cirka 4,200 kr.

Pliktkänsla, disciplin, arbetsglädje: — se där tre egenskaper som redan de alltid skola ge den, som har äran och glädjen att arbeta med hovkapellet, den trygghetskänsla som betingas för ernående av vackra konstnärliga resultat. Vad orkestrernas artistiska kvalifikationer beträffa, äro de ju alltför väl kända, för att jag här skulle behöva vidare yttra mig om dem. För min privata del har jag sedan gammalt haft en särskild klockarkärlek till och en intensiv beundran för detta kapell, allt sedan jag som ung akademielev då och då fick följa med Conrad Nordqvist och stå och »tjuvlyssna» såväl vid repetitioner som ibland även vid föreställningarna — oförglömliga upplevelser, vilka jag nog även har att tacka för många goda lärospån och impulser beträffande instrumentationens svåra konst.

Denna min gamla beundran och kärlek till hovkapellet har jag oförminskad kvar och hoppas alltid få behålla den. Måtte hovkapellet allt framgent såsom hittills få tillfälle att verka sin vackra och betydelsefulla gärning i den musikaliska kulturens tjänst!

Adolf Wiklund.

Hovkapellet intime.

Jag undrar hur många människor — utom fackmännens krets — som fullständigt gjort klart för sig vad begreppet en *samspelt orkester* egentligen innebär? De flesta leva nog i den naiva tron att om man engagerar skickliga musiker i varje stämman samt en driven — helst utländsk — dirigent som kapellmästare, så är problemet löst.

Visst kan man under dessa förutsättningar göra musik och även god musik. Men den levande andan, den förnämliga klang-patinan, den artistiska överlägsenheten samt alla dessa tusentals små rytmiska finesser, som lyfta orkesterns prestationer upp på ett högt konstnärligt plan, kan, med en aldrig så genialisk instruktör, ej vinnas på vare sig en eller två säsonger. Nej, inom en orkester, och alldeles särskilt beträffande ett operakapell, fordras reper-toarkännedom, tradition, kontinuitet, homogenitet, intuitiv känsla av stäm-kamraters och övriga stämmors musikaliska intentioner, ingående kunskaper om lokalens akustik, sång-artisternas röstresurser samt deras andningsteknik och rytmiska små olater. Då alla dessa värdefulla företräden äro för handen, då först kan man börja tala om att en orkester är *samspelt*.

Vårt högt aktade hovkapell fyller dessa fordringar i eminent grad. Det var också mer än en spirituell ordvändning, det låg även en stor portion sanning och en skarp iakttagelseförmåga bakom den berömda fras, varmed P.B. värdesatte en på andra områden framstående konstnärs originella experiment att vilja dirigera en opera. P.B. skrev: »Herr

X. skötte sig förträffligt under hovkapellets vana ledning».

Fallet är långt ifrån enastående. Hur många gånger har det ej hänt, då någon av våra konstförståndiga dilettanter hit importerat ett dirigentsnille från någon av musikmarknadens obskyra avkrokar, att den olycks-saliga försökskaninen angivit oriktiga taktslag i de ofta ömtåliga opera-recitativet? Sådant äro emellertid hovkapellisterna vana vid och det brukar ej ge anledning till någon vidare opposition. På sin höjd kan det inträffa, att någon av dem — i mellanakten — småleende framkastar följande reflektion: »Han slog åt pipan, men vi spelade rätt i alla fall».

Om man betänker att den stående operarepertoaren omfattar ett sextio-tal mer eller mindre krävande musikverk, är det lätt att förstå, vilka oerhörda besparingar av tid och arbete som operainstitutionen kan göra, tack vare den omständigheten att hovkapellet »känner till» alla dessa operor.

»Känner till?» Det är väl ändå för litet sagt. I verkligheten kunna väl ändå de flesta kapellisterna större delen av operorna så gott som utan-till från början till slut. Det märker man på deras igenkännande småle-enden, då det ibland händer att en komponist alltför ogenerat »lånat» en melodistump ur något annat verk, och det märker man allra bäst då man slår sig i språk med dem. Ty då får man vanligen i sig det ena operacitatet efter det andra, och ve den fäkunnige yngling, som ser oför-stående ut, då någon fras ur »Parsi-fal» eller något recitativ ur »Mona Lisa» ingår som ledmotiv i konver-sationen.

Det där citerandet har inom ka-pellet drivits upp till en hög grad av virtuositet. InterPELLERAS man med en operareplik och ej ögonblickli-gen kan svara med ett annat citat, så anses man vara »bakom flödet». Man berättar en historia om min gamle gode vän »Sunkan». Han hade på Arsenalsgatan träffat en pensionerad kollega och lyckades övertala denne att göra sällskap vid den enkla middagen å Östermalms-källaren. De båda kumpanernas samtliga lär ha varit något i stil med följande dialog, som jag härmed nödtorftigt återger och vars repliker jag, till hjälp för icke operaspecia-lister, försett med autentiska ursprungs-beteckningar.

»Är det du? Vilken glädje». (Carmen).
»Är det du, din äsna? (Pajazzo).

»Hur kommer det sig att ni är här?» (Barberaren i Sevilla).
»Jag gick händelsevis och spatserade». (Regementets dotter).
»Det är sju år sedan vi sist möttes». (Gillet på Solbaug).
»Så lång tid». (Carmen).
»Ej för kort och ej för lång». (Mästersångarne).
»Du tycks tala i gåtor, barn». (Mefistofeles).
»Vad nytt för i dag?» (Rigoletto).
»Jag är av Gud förbannad». (Cavalleria Rusticana).
»Kan det vara så farligt?» (Lakmé).
»Säg har du känt ett längtande be-gär?» (Mefistofeles).
»Har du så syndig lusta känt?» (Tannhäuser).
»Vem kommer där?» (Leonora).
»Jag kan ej se?» (Wilhelm Tell).
»Vem är den karl'n?» (Mästersångarne).
»En främmande herre». (Traviata).
»Han hälsar». (Otello).
»Detta fattas bara». (Don Juan).
»Hans namn, hör ni, hans namn!» (Konung för en dag).
»Det vet jag ej». (Hugenotterna).
»Vad är klockan?» (Bohème).
»Fyra». (Tosca).
»Aldrig släcks mitt begär». (Tannhäuser).
»Jag ryser för dig». (Faust).
»Dra ni för fan». (Barberaren i Sevilla).
»Kom så gå vi». (Bohème).
»Vart vill du föra mig?» (Carmen).
»En fin supé väntar eder i kväll». (Mignon).
»Det kan ej vara möjligt». (Marouf).
»Historien är exakt». (Manon).
»Jag är ej hungrig». (Tosca).
»Men försök ändå». (Carmen).
»Jag fruktar». (Siegfried).
»Du är en dumbom». (Figaros bröllop).
»Det har mig aldrig någon sagt». (Willars dragoner).
»Så må det sägas». (Arnljot).
»Jag ryser att sådant ord av dig få höra». (Otello).
»Slå bekymren bort, och sök att finna tröst». (Otello).

Frack- och smokingkostymer,

färdiga och på beställning,

i slitstarka tyger och med extra prima foder och tillbehör.

Från helt billiga till lyxutförande.

Berlin's

Fisktorget, GÖTEBORG.

En av våra specialiteter, sedan gammalt är violiner och få torde de utövande musiker vara som ej besökt vår välskötta detaljaffär i Arkaden — och ej blivit belåtna.

Vårt urval gamla violiner torde väl för ögonblicket vara vackrare än någonsin, bland de ca 200 utsökta instrumenten ingå ett 20-tal italienare, en Vuillaume flera Klotz etc.

Vår samling cellis är för närvarande unik. Ej mindre än 5 svenska instrument från 1700-talet, däribland 2 Öberg, dessutom Klotz etc.

Är Ni ej belåtna med Edert instrument så besök oss.

A/B

Waideler

MUSIKAFFÄR ARKADEN
G Ö T E B O R G

Endast kvalitetsvaror.

»Det är lätt för dig att säga som ingenting förlorat».

(Värmlänningarna).

»Hänger du läpp?» (Otello).

»Vem hjälper mig?» (Rhenguldet).

»För dina kval finnes bot».

(Den flygande holländaren).

»Jag bävar».

(Wilhelm Tell).

»Bort nu alla sorgliga tankar».

(Marouf).

»Kom då och tag mig i famn».

(Rigoletto).

»Så där?» (Bohème).

»Je suis charmé».

(Eugen Onegin).

»Låt oss tömma pokalen».

(Många operor).

etc. etc.

Då nu kungl. hovkapellet firar sitt 400 årsjubileum beder jag att få tillönska dess medlemmar allt gott. Bland annat att var och en så länge som möjligt måtte få bibehålla sitt glada och oförbränneliga musikant-humör. Det lättar betydligt, under den besvärliga vandringen i denna knaggliga jämmerdal.

Hjalmar Meissner.

VOR I VERDEN FINDES ET ORKESTER

som kontinuerlig har bestått i 400 år? Jo, det findes i den skjønnne Målarstad med sin høie kultur, og sin gjennem tiderne levende interesse hos fyrster og folk for den skjønnne tonekunst. Vi, den nulevende generation, har kun at bøie os i ærbødighet for dette imponerende faktum, og frembære vor hyldest og beundring for det høie kunstneriske nivå som præger dette herlige ensemble den dag idag, og som har præget det gjennem lange tider.

Jeg tillater mig i ærbødig beundring at fremføre mine varmeste lykønskninger til »Kungl. hovkapellet» og dets fremragande dirigenter i anledning 400-årsjubilæet.

Med udmærket høiagtelse

Johan Halvorsen.

Vid en repetition å Operan säger hovkapellmästaren till orkestermedlemmarna: »Mina herrar, litet mera uppmärksamhet, om jag får be! Ni måste hava ett öga här uppe på mig och ett där nere på noterna.»

En av kapellisterna replikerar: »Ja, men det kan ju bara vindögda Jerker!»

En intressant statistik.

Kungliga hovkapellets vaktmästare, herr G. E. Bäckström, har benäget lämnat oss nedanstående, intressanta bidrag till belysande av hovkapellets ärorika historia:

Herr Redaktör!

Till svar å Eder anmodan att yttra mig i Eder ärade tidning om mina iakttagelser och rön under min tjänstgöringstid som kungl. hovkapellets vaktmästare får jag meddela, att jag ogärna yttrar mig om de händelser och episoder, som under min tjänstetid inträffat vid Kungl. Teatern, ty det kunde kanske missförstås av dem det vederbör.

Av det nuvarande hovkapellet ha alla, utom tre, tillträtt sina respektive platser under min trettionio-åriga tjänstetid. Under denna tid hava som hovkapellets dirigenter tjänstgjort: J. Dente, C. Nordqvist, R. Henneberg, A. Järnefelt, A. Wiklund, F. Neruda, A. Hallén, H. Berens, Hj. Meissner, J. Lang, M. Strandberg, W. Stenhammar, T. Voghera, S. Strasser, N. Grevillius och Leo Blech. Som gäst- och tillfälliga dirigenter under samma tid kunna nämnas: E. Grieg, J. Svendsen, H. Rabau, H. Richter, C. Saint-Saëns, J. Halvorsen, O. Olsen, V. Wiklund, C. Nilsen, E. d'Albert, O. Morales, H. Alfvén, E. Ellberg, T. Aulin, I. Hedenblad, W. Peterson-Berger, K. Wallentin, E. Åkerberg, A. Andersen och R. Liljefors.

Under samma tid har hovkapellet medverkat vid cirka etthundra konserter, givna av Musikföreningen, varvid framförts större körverk med orkester. Av dessa konserter hava ett 70-tal anförts av professor F. Neruda, en dirigent, vars nobla och fina väsen jag städse skall minnas med vördnad och aktning. Jag minnes, hur han såväl till repetitioner som konserter rådgjorde om allt, som rörde det hela, och hur tacksam han var för den minsta tjänst.

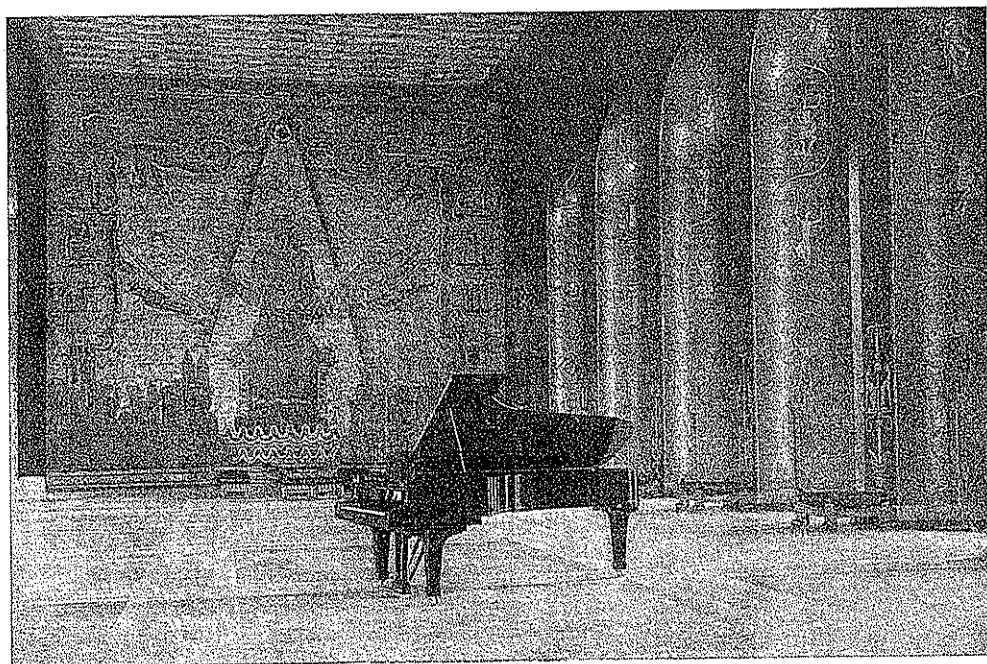
Jag hoppas, att Musikföreningen skall åter uppstå ur sin dvala och gå till nya segrar under sin nuvarande skicklige och personligen högt aktade kapellmästares ledning, även om det icke skulle förunnas kungl. hovkapellet och undertecknad att vidare få den äran biträda.

Högsta chefer för såväl kungl. hovkapellet som för Kungl. Teatern hava under min tjänstetid varit: Anders Willman, Conrad Nordqvist, Axel Burén, Albert Ranft, Greve Hans von Stedingk, Karl Axel Riben och John Forsell. Alla ha de börjat med de största förhoppningar att kunna manövrera det bräckliga skeppet, och alla hava de, med undantag av vår nuvarande chef förstås, slutat på samma sätt...

Med anledning av kungl. hovkapellets 400-års jubileum tillönskas detsamma all framtida lycka samt korta repetitioner.

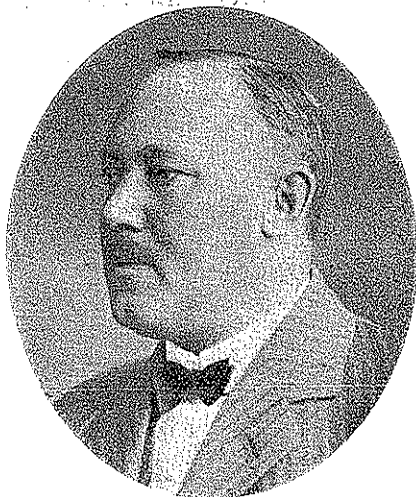
Stockholm den 10 januari 1926.

G. E. Bäckström,
vaktmästare i Kungl. Hovkapellet.

För Stockholms Stadshus har inköpts en flygel.
Valet föll därvid på en flygel av Steinway & Sons fabrikat från
Lundholms Pianomagasinet i Stockholm.

STURE STURESON 50 ÅR.

Den 2 februari fyller intendenten vid Göteborgs Orkesterförening, *Sture Stureson* 50 år. Få personer torde vara så allmänt kända inom nutida svenskt musikliv, som herr Stureson. Och speciellt i Göteborg — där man kan säga att S. är stadens »klockarfår» — finnes det säkerligen icke en enda levande själ, som ej vet, vem Sture Stureson är.

Sedan 1905 har han beklätt den krävande posten som intendent vid Göteborgs orkesterförening. Vad han inom denna förening uträttat, skulle kräva hela tidningens utrymme att förtälja. Vare det nog sagt, att det icke minst är herr Sturesons förtjänst, att orkesterföreningens styrelse under de tillämpliga 20 åren kunnat hålla företaget vid liv. Ty föreningens ekonomi har handhåfts av honom; och

det torde icke råda mera än en mening därom, att ingen annan skulle ha varit mäktigt att som herr Stureson klara föreningens finanser under de ekonomiskt brydsamma år, som nu ligga tillbaka i tiden.

Vid sidan av denna verksamhet har herr Stureson även varit flitigt anlitad som konsertarrangör. Det är icke lätt att på rak arm fixera antalet av honom arrangerade konserter; men att de kunna skrivas i tresiffrigt tal, veta vi med bestämdhet. Herr Sturesons fotografiska porträttgalleri av kända in- och utländska konstnärer, vilket i och för sig är något enastående i sitt slag, vittnar om alla de storheter såsom mästareångare, violinmästare, pianovirtuoser, orkesterdirigenter och andra instrumentala konstnärer, som av honom introducerats att gästa vårt land.

En utmärkt sifferkarl och besjälad av en otrolig energi och ett levande intresse för sin uppgift i fru Musikas tjänst, är S. högt uppburen av orkesterföreningens styrelse, vilken han i »nöd och lust» redligen tjänat i över två decennier. Av musikerna i symfoniorkestern är den hjärtegod och gemytliga intendenten desslikes allmänt avhållen. Dessa hava städse i honom ägt en hängiven vän, som alltid ställt sig beredvillig, när det gällt att gagna musikernas intressen. Som personlighet glad och god — alldeles som människan bör vara — har intendent Stureson förstått att tillvinna sig stora sympatier inom alla samhällslager i sin hemstad. När han nu går att uppnå den femte milstolpen på jordevandringen, följes han först och främst av de varmaste välönskningar från symfoniorkesterns medlemmar, vilka allt framgent hoppas att få påräkna den hurtige och glade intendents stöd och hjälp.

Till vägledning för herr Sturesons många vänner och bekanta ute i landet, vilka säkerligen även vilja giva sig till kanna den 2 dennes, be vi få meddela, att hans adress är kort och gott:

Stureson, Göteborg.

G. G.—E. H.

* * *

Herr Redaktör!

Ni önskar några ord till Sture Sturesons 50-årsdag. Gärna! Men låt mig då få säga dem i form av en helt personlig tacksamhetsadress till en av de renhårigaste män, som på sin post kämpat för den svenska orkestermusikens väl — och litet till. Det skall icke bli prunkande blom-

ster, det passar ej den förträffligt blygsamme intendenten i Göteborgs Orkesterförening. Hans oegennyttiga, generöst offervilliga insats av tid och krafter, energi och vilja, långt över vanliga mått, förtjänar ett helt annat och djupare erkännande. Lika tyst som han under tjugo år arbetat för den goda saken, lika högt talar den goda saken för honom. Men det är kanske icke alla som höra det. Icke alla som förstå, att det tysta, slitande knåpgörat med de tusen praktiska detaljerna, de stora siffrorna och de små pengarna, de små musikanterna och de stora »artisterna», allt det lilla, som måste föregå det stora i en konstnärlig upplevelse, att allt detta kräver sin man. En man, som icke synes. Men *finnas* skall han — och Göteborgs musikliv har, skulle jag tro, ingen anledning att ångra, att det en gång fann och vann sin Intendent i Konserthuset. För arbetet inom dess väggar har hans vitala förmåga och älskvärdt sprudlande humör betytt mera än någon utomstående kan ana. Sture Stureson har förstått, att den högsta och mest effektiva formen av arbete också på konstens område heter och är: samarbete! För sin praktiska, insikt och praktiska insats härvidlag, är det han förtjänar musiklivets och musikernas tack. Hans vänner tacka honom för en trofasthet utan vank och lyte.

Ture Rangström.

VARJE MUSIKER VET

att han med ett fullgott och förstklassigt instrument har de största förutsättningarna att konstnärligt kunna utföra sina prestationer.

Han bör därför vid inköp vända sig till den firma inom branschen, som gjort till sin huvuduppgift att åt yrkesmusikerna tillhandahålla det bästa som världsmarknaden har att erbjuda och därtill å alla instrument lämna full och odelad garanti för tonrenhet och tillförlitlighet.

Glöm ej att infordra katalog. Den sändes Eder gratis och franco och lämnar Eder alla nödiga upplysningar.

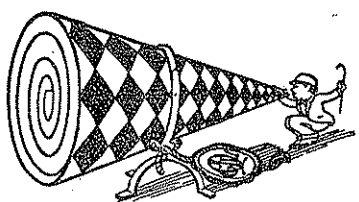
Vördsammast

NILS SELANDER,

Lilla Vattugatan 24, Stockholm.

Tel. 161 78.

(Yrkesmusiker, Medl. av Sv. Musikerförbundet).

Även den omusikaliske
kan trumpeta ut fördelen av
att köpa

LINOLEUM

från

GÖTEBORGS
LINOLEUM-MAGASIN
PETERS, FRANZÉN & CO
Kungl. Hovt.
KUNGSportspl. 2 TEL. 3095, 8200, 19939.

CLAES BOSTRÖM

Soflagatan 27, Göteborg.

Tel. 523 25.

Bästa inköpskälla för alla sorters klarinettmunstycken och rör.
Justeringar av gamla munstycken till moderat pris.

Meddelande från Svenska Musikunderofficerarnas Riksförbund.

Den generalorder, som utfärdats i tjänsteställningsfrågan, gäller naturligtvis även för musikunderofficerare i reserven.

Med anledning av den lyckliga lösning som uppnåddes i tjänsteställningsfrågan, och för det stöd som S. M. R. erhöi av försvarsministern, statsrådet P. A. Hansson, avlät styrelsen den 1 januari till honom följande telegram: »Med vördsamt tack för den ställning arméns musikunderofficerare erhållit genom den utfärdade generalordern i tjänsteställningsfrågan, anhålla vi härmed att få tillönska herr stadsrådet ett gott nytt år!»

På telegrammet har till ordföranden inkommit följande svar: »Statsrådet Hansson, Chef för Kungl. Försvarsdepartementet, tackar för den vänliga nyårshälsningen och tillönskar Musikunderofficerarnas förbund gott nytt år!»

— Kamreraren uppskjuter bokslutet till första dagarna i februari, och uppmanas kårer och enskilda, som ej erlagt sina avgifter, att nu vid månadsskiftet insända dessa.

Styrelsen för S. M. R.:
Gustaf Berg.
Kamrerare.
Seminariegatan 8, Uppsala.

FÖRBUNDSANGELÄGENHETER.

FRÅN VÅRA AVDELNINGAR.

Avd. Stockholm.

Beviljat inträde:

2163 Jonsson, Gustaf Wilhelm
Osvald (cello), 2164 Nicoloff, Boris
(violin).

Beviljat återinträde:

940 Kosmata, Anton (klarinet).

Återinträdessökande:

Malmström, Sefa (violin).

Inträdessökande:

Lundborg, Nils Gösta (piano, orgel).

Överförda:

från avd. Gävle fr. o. m. den 1 jan.
1926: 1551 Schleich, Ernst (piano),
1552 Schleich, Elsa G. I. (cello);
från avd. Örebro fr. o. m. den 1 jan.
1926: 1890 Zoubkoff, Ellen (piano).

Avlidna medlem:

1562 Scholle, F. E. död den 17
jan. 1926.

Martin Ström, sekr.

Avd. Göteborg.

Återinträdessökande:

Åberg, Robert (piano).

Inträde beviljat:

2172 Sjönell, Carl Gösta Bertil
(klarinet).

Återinträde beviljat:

554 Gille, Robert H. (piano, violin).
Th. Perfect, sekr.

Avd. Malmö.

Beviljat inträde:

2171 Sörensen, Jens Oscar Herman
(piano).

Inträdessökande:

Ohms, Walter von (violin), Uldrich,
Rudolf (kontrabas, trumpet, violin),
Blum, Eugen (harmonium, piano,
saxofon), Pouch, Norbert (piano, har-
monium), Bergmann, Artur (slagverk),
Baronbeck, Josef (violin, kontrabas,
banjo).

Utråde på egen begäran:

109 Baumbach och 657 Haumüller.

Strukna för skuld:

2120 Hansen, 1624 Soelberg och
1748 Toselli.

Återinsatta i sina rättigheter:

379 Ekelund och 381 Ekelund.

Överförd till avd. Stockholm:

2118 Lindblom fr. o. m. 1/1 1926.

W. Ljungberg, sekr.

Avd. Hälsingborg.

Inträdessökande:

Johansson, Astrid (piano).

C. Pålsson, sekr.

Avd. Boden.

Inträdessökande:

Ridderstråle, Karl Erik (piano, orgel).

Återinträdessökande:

Ceeberg, Manne (violin), Ceeberg,
Helena (piano).

O. Nilsson, sekr.

Avd. Jönköping.

Utråde på egen begäran:

1301 Norén, N.

Sven Hallman, sekr.

»Pianos Stradivarius»

har vunnit sitt obestridda
världsrykte på grund av
den vackra tonen, det ide-
aliska anslaget och instru-
mentens enastående mot-
ståndskraft.

En "Blüthner" behåller i
decennier sin klangfulla ton.

Ensamförsäljare:

A.-B.

J. LUDV. OHLSONS
PIANOMAGASIN

BIRGER JARLSGATAN 15,
Stockholm.

Affärsledare:

Musikdirektör David Åhlén.

Ombud antagas på alla
platser, där vi redan icke
äro representerade.

Klicheé
i alla utföranden

KLICHÉCENTRALEN

Retusch
&
Ritbyrå

KLARA SÖDRA KYRKOGATAN II

TELEFON 2480 STOCKHOLM C NORR 28757

ERIK PETTERSON, Musikinstrumenthandel, Grevgatan 22, n. b. Telefon Ö. 14 37. Stockholm.

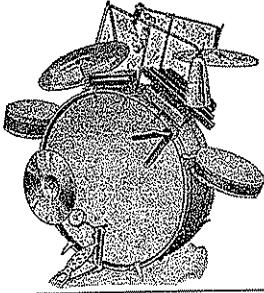
Specialaffär för Träskemusiker.

På lager finnas: Böhmflöjter i rent silver från Alfred Casoli. Oboer från Robert och Leblanc: Klarinetter från Leblanc (Select) och Buffet Crampon. Fagetter från Buffet Crampon. Saxo-
phoner från Buescher (Amerika) samt Selmer (Paris). Trumpeter från Buescher, Besson (Paris)
och Casoli. Dubbelhorn från Kruspe och Rampone — Cazzani. Ventilbasuner från Casoli.
Dragbasuner från Kruspe och Courtois (Paris). Bastuber i F från Casoli. Söusaphoner från
Buescher. Även fullständiga Jass-latterier och Banjos i lager.

NYHET! Kombinerade ställ för Saxophoner och Klarinetter (för 2-5 instrument) samt
ställ för Baryton-Saxophoner (ställbara i alla riktningar och mycket praktiska) finnas nu
även på lager.

Reparationer å alla träblåsinstrument ävensom justering och omslipning av klarinett-
och saxophonmunstycken utföras.

OBS! Alla justeringar och reparationer verkställas av mig och 1:a klarinettisten i
Konserterföreningen, Herr L. Warschewski, den senare med mångårig praktik hos Tysklands
förmästa instrumentmakare.

MUSIKER.

Bestäm Eder ej för köp av något instrument förrän Ni
övertygat Eder om vad som står att få hos

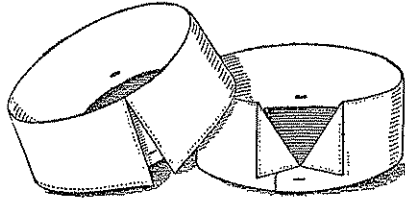
TORNBLADS

Schéelegatan 4 STOCKHOLM Tel. Kh. 21 53

Där skall Ni finna att såväl kvalitet som pris trotsa all
konkurrens. Köp inget instrument utan att vara verkligen
övertygad om att få det bästa till lägsta möjliga pris.

MEY-KRAGEN

Kr.
2:75 - 3:—
pr duss.

Kr.
2:75 - 3:—
pr duss.

Kvalitetsvara.

Vid användandet av Mey-kragen reduceras kostnaderna till 1/4-del
mot tvättkragar. I Stockholm boende musiker inbjudas till besök.
Ombud antagas på alla platser. Tillskriv oss om försäljningsvillkor.

MEY's Stärkkragar, G:la Brogatan 32, Stockholm C.
Tel. Norr 246 26.

Ahlgrens beställningsskrädderi

för Herr- och Damkläder

Rekommenderas.

Sveavägen 80, Stockholm.
Telef. V. 5414.

OTTO SAND

Stråkinstrumentmakare

Oxtorgsgatan 9 b, 1 tr. vid Hötorget.
Tel. Norr 101 84.

Försäljning av gamla och nya stråk-
instrument, stråkar, strängar, etuier,
överdrag m. m. Nybyggnad, repara-
tioner, tagelinsättning utföres omsorgs-
fullt till humana priser.

F. E. SCHNEIDERS Musikhandel

Oxtorgsgatan 8, STOCKHOLM. Tel. 60 17,
rekommenderas.

Obs! Reparationer av stränginstrument utföras fortfarande.

Lediga platser.

1:a Klarinettist

erhåller genast anställning i
furirbeställning vid K. Skara-
borgs regementes musikkår.

Närmare meddelar

Musikdirektör Carl Holmberg,
Skövde.

Tel. 603.

Leopold Lindbergs Blomsterhandel

Norra Hamngatan 34, Göteborg.

Tel. 179 18, rekommenderas i herrar musikers
benägna hägkomst.

Världens bästa fabrikat.

Conn's: Saxophoner, Trumpeter,
Leedys: Trummor,
Gibson's: Banjos.

Ensamförsäljning:
Musikimporten G. Öhrn,
Wallgatan 27, Göteborg.
I Stockholm:
Williams Music. Box, Drottninggatan 50.

Julpotpourri

över Julmelodier och Juldanser
av Emrik Sandell.

Salongorkester med Piano ... 4:—
Trio: Piano, Violin, Cello... 3:—
Violin 0: 50, Piano 2 händer 2:—
Musikhandel International, A. E. Wappler,
Stockholm, Västerlånggatan 66.

Musik- instrument

alla slag av prima kvalité och
till fördelaktigaste priser.

A. Th. Nilssons
Musikhandel, Norrköping.

Filial: Södermans Musikaffär,
V. Hamngatan 24, Göteborg.

Illustr. priskurant gratis.

AHLBERG & OHLSSONS

INSTRUMENT A.-B.

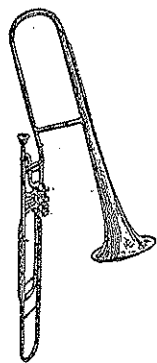
Etabl. 1850.

Kungl. Hovleverantör.

Sibyllegatan 10 - Stockholm

R. T. 71581 och Norr 10374

Telegrafadress: Ahlbergsson.

Tillverka alla slags
mässingsblåsinstrument,
signalhorn, jakthorn och
trummor.

Leverantörer till
Armén och Flottan, Mu-
sikalska Akademien,
Kungl. Teatern, landets
läroverk och folkskolor.

Träblåsinstrument
jämta tillbehör o. delar
därtill från de förmåsta
utländska tillverkare.

REPARATIONER omsorgsfullt
till moderata priser.

Begär prislista och kostnadsförslag.

John Petterssons PIANOFABRIKS A.-B.,

BANÉRGATAN 25, Stockholm.

Telef. Norr 229 94.

Utföra fackmässiga

Pianoreparationer

till humana priser. Begär kostnadsförslag.

Reparationer å Mässingsinstrumentutföras omsorgsfullt till billigaste
priser av mångårig fackman.

Tel. 265. V. SIREN, Älvsjö. Tel. 265.

Mässingsinstrumenter av Cervenys
i Königsgrätz o. Wagners fabrikat.

Träblåsinstrumenter, Saxoph. o.
Metallhöjter fr. Gautié m. fl. fabr.

Slag- och Signalinstrumenter från
Moritz m. fl.

1:ma Konsert- och Marschtrum-
skinn.

Alms Musikinstrumentaffär KARLSKRONA

Obs.! 3 st. mässingssextetter, 1
st. Ess-tuba, samt B-kl.-rör till 10:—
kr. pr 100 st, 1:40 pr duss., realis.

STÖRSTA URVAL AV:
MUSIKALIER och
MUSIK-NYHETER
Musik-Tillbehör m. m.

Svala & Söderlunds

K. Hovmusikhandel.

Malmstorgsgatan 8, Stockholm.

Filial: Stureplan 2.

**OBS! STOR PRIS-
NEDSÄTTNING**

å mitt välkända notpapper
å 12, 14 och 22 system till
2 kr. pr bok.

Notpapper i Tavanformat,
12 system, nedsatt till 1 kr. pr bok.

MARSCHKARTONGER,
med 10 system nu 8 kr. pr 100 st.

Musikfanjunkare ALB. GILLE,
UPPSALA. Tel. 1367.

FRANS W. DAHLÉN

VIOLINBYGGARE, Landsvägsgatan 5,
Göteborg. Tel. 401 32.

Prisbelönt med Guldmedalj på Fiolut-
ställningen i Stockholm 1925.

Tillverkar Violiner & Cello. Reparationer
av alla slag av stråkinstrument samt tagel-
insättningar. Försäljning av instrument.

ERIK LINDHOLM

VIOLINBYGGARE

11 B Norrlandsgatan,
Stockholm.

Tel. Norr 169 54.

Rikatel. 308 28.

Verkstad för stråkinstrument, nybyggnader
och reparationer. Försäljning av gamla och
nya violiner, stråkar och strängar m. m.

**SVENSKA MUSIKNYHETER
FÖR SALONORKESTER.**

Joel Olsson, Gula Brigaden.

Marsch 2:—

—, Ja eller nej? Pas de
quatre 2:—

Emrik Sandell, Julpotpurri.

Inneh. julsånger och ring-
lekar 4:—

Peterson Berger, Gångtrall 2:50

—, Chorus mysticus 2:50

—, När rönnen blommar ... 2:50

—, Klockringning. 2:50

Löfgren, Älvsborgslåtar Potp... 5:—

CARL W. L. ANDERSSON

Musikhandel & Musikförlag

Riks 82. MALMBERGET. Riks 82.

Musikinstrument av alla slag.

Skolviolinerna komplett till Kr. 20:—.

Specialitet **Orkesterinstrument**

i bästa utförande. Begär offert.

Armin E. Voigt,

Markneukirchen C i. Sa. 15.

TYSKLAND.

**Amerikanska
Orkesternoter,
Dansmusik.**

Nyheter direkt från U. S. A.
inkomma varje vecka.

Williams Music Box,

Drottninggatan 50, STOCKHOLM.

Tel. N. 41 35.

**Restaurant
Gamle Port**

Östra Larmgatan 18, GÖTEBORG,

är musikernas speciella sam-
lingsställe under fritiderna.

FESTVÅNING!

Tel. 210 12 — 210 13.

**Stockholms Enskilda Bank
Solidarisk Bank**

Grundad 1856.

Egna fonder **Kr. 85,000,000:—.**

Inr. Fabriksmärke.

Goda avbetalningsvillkor.

SVAHNQVISTS PIANINON

Erkänt förnämsta fabrikat.

BELÖNADE MED GULDMEDALJER

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Reparationer o. pianostämningar utföres.

Fabrik och Utställning:

OXTORGSGATAN 7 :: STOCKHOLM

Telefon: 12 79 - Norr 194 10.

BLAND OMDÖMEN, som fallts över Svahnqvists Pianinon under Baltiska Utställningen i Malmö 1914, den senaste utställning, som firman deltagit i, framhålls följande:

I officiell berättelse över Baltiska Utställningen i Malmö 1914 skriver Musikdirektör I. G. Trobäck bl. a.:

— »Man fångas af instrumentens stora djupa flygelklang samt lätta anslag.» —

Hovkapellmästare Richard Henneberg skriver:

»Då jag i dag varit i tillfälle att å Baltiska Utställningen se och taga kännedom om en exposition af några större pianon af Firman C. J. Svahnqvist är det för mig en särskild glädje att

kunna lämna åt dessa mycket framstående instrument mitt erkännande för högst solidt arbete, tonskönhet, nämligen sobre och vacker ton i alla lägen — äfven i diskanten — samt en lätt och behaglig touche. Den yttre utstyrseln är dessutom något enastående och enligt mitt förmenande, hittills ouppnådd.

Med godt musiker-samvete kan jag således härmed rekommendera firman C. J. Svahnqvists instrument.

Malmö den 19 maj 1914.

Richard Henneberg.
Hofkapellmästare.»

Musikdirektör Adrian Dahl yttrar sig bl. a. sålunda:

»Från musikalisk synpunkt beteckna dessa pianinon höjdpunkten af hvad vi i vårt land förmått åstadkomma i fråga om tonens klangskönhet, kraft och stabilitet; det är helt enkelt flygelns stora och fullliga ton, som kommer den spelande till mötes å dessa instrument.» —

Tidningen Musikern

har härmed äran att inbjuda till prenumeration för innevarande år.

»Musikern», som vid årsskiftet ingick i sin 19:de årgång, torde vara så allmänt känd att någon presentation kan anses obehöfvig. Tidningen är som bekant officiellt organ för Svenska musikerförbundet, i vilket praktiskt taget alla fackutövande musiker inom landet äro medlemmar. Härigenom har tidningen redan sin givna läsekrets, men som förbunds-medlemmarna i och med inträdet i förbundet erhålla tidningen gratis är det icke till dessa, vi rikta vår prenumerationsanmälan, utan avse vi här den musikintresserade allmänheten.

Förutom sin huvuduppgift såsom fackorgan för landets organiserade musici ägnar tidningen sin uppmärksamhet även åt allt som rör musiklivet och den musikaliska odlingen.

Om tidningen »Musikern» således först och främst är en facktidsskrift för musici, så är dock därmed icke sagt, att den saknar betydelse som publikation för den musikaliska och musikintresserade allmänheten. Tvärtom har tidningen även sökt inrikta sig på att fylla den påtagliga brist, som i detta avseende uppenbarligen föreligger.

Prenumerationspriset är avsiktligt satt så lågt, att det icke skall kunna avhålla någon från att teckna årsabonnemang. Endast fem kronor blir priset för tidningen under år 1926 — alltså samma pris som hitintills. Prenumeration kan verkställas å varje postkontor inom riket.

I de vi inbjuda ärade musikvänner och musikintresserade till prenumeration å »Musikern», hava vi äran teckna:

Stockholm i februari 1926.

Vördsamt

Redaktionen för »Musikern», Svenska musikerförbundets tidning,
gen. GUSTAF GILLE.

NÄR NI SKALL KÖPA PIANINO SÅ VÄLJ ETT

Östlind & Almquist

Kungl. Hovleverantör

eller

Gustafson & Ljungqvist

Kungl. Hovleverantör

Endast då blir Ni fullt belåten.

Låga
priser

Bekväma
villkor

Smakfulla
modeller

Begär
katalog

I Uppsala endast hos:

"ZAINE" PIANOMAGASIN

Svartbäcksgatan 30.

Huru löser man Biografmusikens svåraste problem, Repertoarfrågan, på bästa och billigaste sätt?

Frågan besvaras med orden "endast det bästa är gott nog".

Köp därför endast orkestermusik från förläggare, som specialisera sig på Film- och bättre Konsertmusik ifrån följande världsförlag: **The Photoplay Music Co., Inc.,** } i New York
The Music Buyers Corporation, } (egen agentur).
Geo. H. Sanders Co.,

och Carl Fischer, Schirmer, Ditson, Jungnickel, Belwin, Ascher, Bosworth, }
Salabert, Robbins-Engel, Breitkopf-Härtel, Ricordi, Sam Fox, Sonnemann, } (kooperativ)
Chappell-Harms, Witmark, Victor, Barons Ed. Artistique m. fl. amerikanska förlag }
samt Hawkes, Keith-Prowse, Boosey, Lafleur, Feldman m. fl. engelska förlag.

N. B. For my anglo-american business-friends! I am now: Sole-selling Agent for the american editions: Photoplay Music Co., Music Buyers Corp., Geo. H. Sanders Co., a. o. publishers in the U. S. A. and England — also Dealer for all Standard Film- and Concert Music; only modern and practical music with quality in stock.

OBS! Generalagentur för Skandinavien för endast Unika Specialförlag för Standard Film- och Konsertmusik som framföres å världens största Lyxbiografer i U. S. A. såsom: Capitol-, Strand-, Rialto-, Rivoli-, Criterion- m. fl. teatrar, komponerad och spelad av resp. direktörer och kapellmästare å nämnda platser. Endast moderna, felfria arrangements med stora, lättlästa noter å starkt papper i praktiskt format föres i lager. All annan orkestermusik m. m. anskaffas snabbt och prompt till originalpriser utan mellanhänder. Min tjuguariga vana som biografmusiker garanterar absolut succés.

Kataloger sändas gratis och franko.

HENRY FLÜGGE

HÖGALIDSGATAN 32 B III

TELEFON: SÖDER 35489

STOCKHOLM 17 (SWEDEN)